

קול לעלוב: 02-374-30-10
בחו"ל: 1718-506-9119

ערב שב"ק פרשת בהעלותך תשפ"ה / גליון 676

שבת בהעלותך

- ברכת הקודש
- מעמדי ההדלקה • הבדלה
- שיחות הכנה מרבני אנ"ש
- תשפ"ב, תשפ"ג, תשפ"ד [6]

אהל מועד

לדברי תורה וחסידות מרבותינו הקדושים מלעלוב

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אמרי קודש

"ודברות קדשך מלזהבות אש"

במעמד ההדלקה לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי

מוצאי שבת בהעלותך, מירון, תש"פ

שמחרישין ושותקין בעת התפילה, מביאים בכך השפעות טובות, רוח והצלה לכל ישראל. והרי כל אחד יכול להרגיש באוויר כמה צריכים ישועות, כמה ישועות צריכים אנו בכלליות, וכמה צריכים בפרטיות, אם כן הבה ונקבל על עצמנו כולנו כאחד קבלה טובה זו שלא לדבר בעת התפילה, ובזכות זה יעזור השי"ת וימלא משאלותינו לטובה, שנזכה להיושע בכל הישועות, בבני חיי ומזוני רוויחי, בפרטות ובכללות, אכ"ר.

כ"ק אדמו"ר זי"ע אמר בהיותו כאן באתרא קדישא מירון, בשבת קודש פרשת בהעלותך, דהנה יש סגולה בדוקה מן הצדיקים הקדמונים, שכאשר אדם יקבל על עצמו איזו קבלה טובה לקיימה מהעת ההיא ואילך, אזי יתקבלו תפילותיו לרצון ומן השמים ימלאו כל משאלות לבו לטובה במידה טובה ישועה ורחמים.

והביא דהנה בספר הזוהר הקדוש להתנא האלוקי רשב"י זי"ע א מובא באריכות גודל וחומר איסור שיחה בשעת התפילה, וכן איתא מהרה"ק הרמ"ק זי"ע א רמז שכל החוסם פיו שלא לדבר בשעת התפילה זוכה לאריכות ימים ושנים, 'שיבה' ר"ת ש'תיקה י'פה ב'שעת ה'תפילה.

והזכיר את מאמר הצדיקים על הכתוב (אסתר ד, יד) כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים, 'בעת הזאת' רומז לשעת התפילה כמאמר הכתוב (תהלים סט, ד) ואני תפילתי לך ה' עת רצון, שעל ידי

נגיל ונשיש בזאת ההזרה, כי היא לנו עז ואזרה

שמחת הכנסת ספר תורה שנכתב ברוב הידור ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לע"ג אמו הרבנית הצדקנית ע"ה מחברתו הטוהרה של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע

ערב שב"ק בהעלותך - אתרא קדישא מירון תשפ"ה

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יב, ג). זקני אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע ביאר על פי אמרם ז"ל בגמרא (ברכות לד, ב) במקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד, וטעם הדבר, דהבעלי תשובה לבם נשבר בקרבם מאוד, והם שפלי רוח מאוד, ושברון הלב שיש להבעלי תשובה אין אפילו לצדיקים גמורים, אבל משה רבינו בענוותנותו הגדולה הייתה רוחו נמוכה אפילו מהבעלי תשובה, וזהו 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', היינו אפילו יותר מהבעלי תשובה, עכתד"ק.

ויש לדקדק בדברי קדשו היכן נרמז בפסוק דקאי על בעלי תשובה, ונראה לבאר על פי המדרש תנחומא (האזינו ד) דרמי קראי אהדדי, כתוב אחד אומר 'ישא ה' פניו אליך' ומאידך כתיב 'אשר לא ישא פנים', אלא כשעושה תשובה נושא לו פנים. יכול לכל, תלמוד לומר 'אליך', ולא לאומה מעכו"ם, ע"כ. חזינו מכאן שענין התשובה שייך אך ורק בישראל.

ומתאמרא משמיה דהרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע"א על הא דאיתא (יומא פה, ב) אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים, מי מטהר אתכם, אביכם שבשמים, ודקדק למה נקט התנא כאן הכינוי אביכם שבשמים, ולא מלככם וכדומה.

וביאר דהנה קיימא לן דמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול (רמב"ם מלכים פרק ב ה"ג), אבל האב שמחל על כבודו כבודו מחול (רמב"ם ממונים פ"ו ה"ח, טוש"ע יורה דעה סימן רמ), ולכן נקט מי מטהר אתכם 'אביכם שבשמים', דמכיון ש'בנים אתם לה' אלקיכם' (דברים יד, א) יועיל לכם להיטהר בתשובה וימחול לכם אביכם שבשמים, ולכן גם בברכת הרוצה בתשובה מזכירים השיבנו אבינו דייקא, ע"כ.

והנה איתא בגמרא (יבמות סא, א) רבי שמעון בר יוחאי אומר, קבריהן של עובדי כוכבים אין מטמאין, שנאמר 'ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם', אתם קרויין אדם ואין עובדי כוכבים קרויין אדם, ויעוין בדברי רש"י בסנהדרין (נט, א) דלפי רשב"י אין חילוק אם כתיב אדם או האדם דלעולם הכוונה היא רק לישראל.

ולפי זה יתבארו דברי זקני ה'ברכת משה' כי מאחר וכתוב 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם', א"כ לשיטת רשב"י מוסב הפסוק רק על ישראל ולא על אומות העולם שאינם בכלל אדם, והנה מהו הכוח

והמעלה שיש רק לישראל ואין באוה"ע, זהו הכוח לשוב לאביהן שבשמים, כדברי המדרש תנחומא הנ"ל.

וזה שאומר הכתוב 'והאיש משה עניו מאד' ששיבחו הכתוב לענוותנותו הגדולה שלא די שהייתה רוחו נמוכה יותר מכל אחד מישראל הקרויים אדם, אלא 'מכל האדם', אפילו מבעלי התשובה שבישראל שלבם נשבר מאוד, וכד' זקני ז"ל.

ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה וגו' (ה, ג). וברש"י, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. הדקדוק ידוע, וכי דבר גדול ושבח הוא על אהרן שלא שינה ציווי של הקב"ה, ובדגל מחנה אפרים (ד"ה בהעלותך) כתב לתרץ בדרך רמז דהנה ידוע (זוהר ח"ג כ, א ברעיא מהימנא) דאהרן היה שושבינא דמטרוניתא והוא היה רודף לקרב נשמות ישראל אל השכינה כביכול, ולכן היה רודף שלום כי היה בדרגא דאמת כי אהרן ומשה שקולים היו ולכן היה יכול להעלות נשמות של ישראל ולדבקם אל האמת.

אך קשה האידך היה בדרגא דאמת, הא היה צריך לשנות מפני דרכי שלום לפעמים, אך דאיתא בספרים הקדושים של הרב מפולנאה ע"ה (כן פורת יוסף ויצא ד"ה ע"ל ע"פ סוד) מי שלא שינה מעולם כל ימיו אז מותר לשנות מפני דרכי שלום, וסיים הדגמ"א דזה להגיד שבחו של אהרן שלא שינה היינו דמכאן מוכח שלא שינה לעולם מימיו, ולכן היה מותר לשנות מפני דרכי שלום, עכד"ק.

וי"ל בדרך אחר דאהרן לא שינה אפילו מפני השלום, וזה הוא שבחו של אהרן שהגם שהייתה מידתו אוהב שלום ורודף שלום (אבות ה, יב), אעפ"כ שפת אמת תכון לעד (משלי יב, יט) ותורת אמת היתה בפיהו (מלאכי ב, ו) ולא הוצרך לשנות מפני השלום, והיו דבריו היוצאים מלב טהור נכנסים ללב והשכין שלום בקרב כל בית ישראל בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו בלא שהיה צריך לשנות.

ואין לתמוה מהא דאיתא באבות דרבי נתן (יב ג) אוהב שלום כיצד וכו', שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה, הלך אהרן וישב אצל אחד מהם, אמר לו בני ראה חברך מהו אומר, מטרף את לבו וקורע את בגדיו, ואמר אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי, בושתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו, הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבו. והלך אהרן ויושב אצל האחר וא"ל, בני ראה חברך מהו אומר, מטרף את לבו וקורע את בגדיו, ואומר אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי, בושתי הימנו

שאני הוא שסרחתי עליו, הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבו. וכשנפגשו זה בזה גפפו ונשקו זה לזה, לכך נאמר (במדבר כ, כט) ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל, הרי לנו לכאורה דשינה אהרן בשביל השלום.

אך יש לומר הכוונה בזה, דהנה ידוע דצדיק מושל ביראת אלוקים (שמואל ב כג, ג. מו"ק טז, ב), ודיבור היוצא מפה קדשו יעשה רושם, ומעתה אהרן הכהן מפני גודל קדושתו והזדככותו וטהרת מדותיו לא הוצרך לשנות כלל כדי להשכין שלום, אלא בזה בלבד שבא וישב אצל מי שהייתה לו טינה על חברו והשמייע באוזניו איזה דיבורים, מיד התעורר הלה בתשובה וחרטה גמורה, והוא מעצמו החל לדון את חברו לכף זכות, ואמר בודאי חברי מטרף את לבו וקורע את בגדיו, ואומר אי לי איך אשא את עיני ואראה את חברי, בושתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו, וסרה מלבו הקנאה על חברו.

או י"ל דבשעה שאמר אהרן בני ראה חברך מהו אומר, מטרף את לבו וקורע את בגדיו וכו', אזי מיד השפיעו הדברים היוצאים מלב טהור, ונתהפך לבבם של השניים לחבב זה את זה, כך שהיו דבריו אמת וצדק, וזהו שבחו של אהרן שלא שינה, שהיו דבריו עושים פירות וכיון שיצאו הדברים מפה קדוש שינה כל אחד את טעמו, ונהפך לבבו והיה בוש מחבירו ואומר אני הוא שסרחתי עליו.

או י"ל דגם כדי לעשות שלום לא שינה ושפת אמת היתה בפיהו ועל דרך שכתב הרמב"ם דאין שייך לכפות עד שיאמר רוצה אני, לפי שבאמת רצונו של יהודי להיות טוב אך השאור שבעיסה מעכב, וז"ל, (הלכות גירושין פ"ב ה"כ) מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר שאסור לעשותו אין זה אנוס ממנו אלא הוא אנס עצמו בדעתו הרעה וכו', מאחר שהוא רוצה להיות מישראל רוצה הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני הרי זה לרצונו, עכתד"ד.

ועל דרך זה אמר אהרן ראה חברך מהו אומר, אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי, בושתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו, והיינו שבאמת בלבו ורצונו לעשות כן רק יצרו מעכב בעדו, וזהו מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה

(קידושין מ, א).

במסכת שבת (לג, ב) בשמעתתא דרבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו, כשיצאו מהמערות, נפקו, חזו אינשי דקא כרבי וזרעי, אמר מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה, כל מקום שנותנין עיניהם מיד נשרף, יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאתם, חזרו למערתכם.

הדור אזול, איתבו תריסר ירחי שתא וכו', יצתה בת קול ואמרה צאו ממערתכם, נפקו, כל היכא דהוה מחי רבי אלעזר, הוי מסי רבי שמעון, אמר לו בני די לעולם אני ואתה, בהדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות, אמרו ליה הני למה לך, אמר להו לכבוד שבת, ותיסגי לך בחד, חד כנגד זכור וחד כנגד שמור, אמר ליה לבריה חזי כמה חביבין מצוות על ישראל, יתיב דעתייהו.

מרן אאמו"ר ז"ל ז"ע, דיבר בקדשו אמאי ביציאתם בפעם הראשון, כד חזו אינשי דקא כרבי וזרעי, קא קפדי ואמרי מניחין חיי עולם וכו', ואילו בשניה נתיישרה דעתם, ושבתו את ישראל, ומה נשתנה הרי מאז כן עתה.

וביאר, בהקדם דברי קדוש זקני הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, על הא דתנא דבי אליהו (מגילה כח, ב. נדה עג, א) כל השונה הלכות בכל יום, מובטח לו שהוא בן עולם הבא, דלכאורה היה צריך לומר כל יום, ומהו אמרו בכל יום. ופירש דבכל יום היינו עם כל היום, שכל הליכותיו ופעליו בכל היום, גם בענינים הגשמיים הם כהלכתן, דהיינו לעשות רצונו של מקום, בבחינת 'בכל דרכיך דעהו' (משלי ג, ו).

ועל פי זה ביאר אאמו"ר דבראשונה כשיצאו רשב"י ור"א בנו מהמערה, לגודל קדושתם לא הבינו איך מתעסקים בענינים גשמיים, ולכן הקפידו עליהם שמניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה, אך בפעם הב' שראוהו להווא סבא דרהיט עם ב' מדאני אסא, הבינו שאפשר לעבוד את השי"ת גם בעשיות הגשמיות, שבשעת חרישה וזריעה כוונתן לעשות רצונו יתברך, כדי שיגדלו ההדסים לכבוד שבת, וכיוצא בזה, ונחשבת עבודה זו גם כן למלאכת הקודש ועבודת השי"ת, ובזה נתיישרה דעתם, עכתה"ק.

ובדברות קדשו אפשר ליישב מה שיש עוד לדקדק בזה המעשה האמור, והוא דהנה איתא בגמ' (ברכות לה, ב) תנו רבנן 'ואספת דגנך' (דברים יא, יד) מה תלמוד לומר וכו', לפי שנאמר (יהושע א, ח) 'לא ימוש ספר התורה הזה מפיך', יכול דברים ככתבן, תלמוד לומר ואספת דגנך, הנהג בהן מנהג דרך ארץ, דברי רבי ישמעאל, רבי שמעון בר יוחאי אומר, אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזרע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה,

ודש בשעת דישה, וזורר בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה, אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר (ישעיה סא, ה) ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו', ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי עצמן שנאמר (דברים יא, יד) 'ואספת דגנך'.

ומעתה לפי גמ' זו לכאן יש לדקדק, אמאי כשראו להווא סבא דנקיט שתי בדי הדסים בידו לכבוד שבת, יתיב דעתיה דרשב"י מהא דמניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה וחזר בו וסבר דשפיר כרבי וזרעי, וכדברי אאמו"ר ז"ל, ולכאן סוף סוף הא רבי שמעון בר יוחאי אית ליה דבזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית על ידי אחרים, ואמאי יהיו כרבי וזרעי בעצמן, ולא יתעסקו בזה זרים.

אך על פי ד"ק של אאמו"ר ז"ל יובן שפיר, דכיון דקא חזי דהווא סבא נקיט בידיה ההדסים לכבוד שבת, איגלאי מילתא למפרע דהאי חריש וקציר מתעסקים בו לשם מצוה, כדי שיהא להם הדסים לכבוד שבת, וללמד על הכלל כולו יצא, דלעולם הם עושין רצונו של מקום ומלאכתם נעשית על ידי אחרים, אך בחריש וקציר הנוגע למצוה מתעסקים בהם בעצמן ואין זר אתם, ולכן נחה דעתם.

ליל שב"ק בהעלותך תשע"ט על יד ציון הרשב"י, מירון

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (במדבר ח, ב ג). וברשב"י, למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי כשראה אהרן חנוכת הנשיאים, חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חיך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב הנרות, ע"כ.

ובמדרש רבה בפרשתן (פרק ט"ז) איתא עוד וז"ל, את מוצא למעלה אחד עשר שבטים הקריבו, ושבט אפרים הקריב, וכל הנשיאים הקריבו, חוץ מנשיאו של לוי, ומי היה נשיאו של לוי זה אהרן, שנאמר ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי, ואהרן לא הקריב עם הנשיאים, והיה אומר אוי לי שמא כשבילי אין הקדוש ברוך הוא מקבל שבטו של לוי.

אמר לו הקב"ה למשה לך אמור לו לאהרן אל תתיירא, לגדולה מזו אתה מתוקן. לכך נאמר 'דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות', הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הם נוהגים, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו, עכ"ל.

ויש להבין מהו הדגש בלשון המדרש 'ושבט אפרים הקריב', דמשמע שדווקא בראות אהרן שגם שבט אפרים הקריב, אז חלשה דעתו ונצטער על שלא הקריב גם הוא עמהם.

שש ועירה דם הפר

ויבוארו הדברים בהקדם דברי כ"ק אאמו"ר ז"ל, בשם זקני אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע, שדקדק בדברי רש"י בתחילת הפרשה למה נסמכה וכו', שלכאורה יש בזה מילתא דתמיהא, דהנה כאן חלשה דעתו של אהרן על שלא היה עם שאר הנשיאים בחנוכת המזבח, משמע שהייתה לאהרן השתוקקות גדולה להקריב קרבנות לפני השי"ת.

ומאיידך מצינו ביום הקמת המשכן שהביא רש"י הק' עה"כ (ויקרא ט, י) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך, 'שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת', הרי שהיה אהרן בוש וירא מלהקריב קרבנות לפני השי"ת.

וביאר עפ"י דברי זק"ק אדמו"ר רבי דוד צבי שלמה זי"ע, שאמר על מה שכתוב בסדר העבודה של יום הכיפורים, 'שש ועירה דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר', דיש להבין מה נשתנה עבודה זו משאר עבודות היום שדווקא בה היה הכהן גדול שש ושמן ככתוב שש ועירה וכו'.

ואמר זקני הרדצ"ש זי"ע שהנה הכהן גדול בעבודתו ביום הכיפורים היה מופרש מן הציבור, לכך כשהגיע לסדר עבודה זו שעירה את דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר שהוא של ציבור, היה שש ושמן בעבודה זו שעל ידה נתערב יחד עם כלל ישראל.

ובזה יתיישבו שני הדברים אצל אהרן הכהן, דהנה ביום שהוקם המשכן נבחר אהרן הכהן לבדו למלאות את ידו בעבודת הקודש הקרבת הקרבנות, ע"כ היה בוש וירא לגשת אל המלאכה ונתעכב מלהקריב הקרבנות, אבל בעת חנוכת המזבח בה נטלו חלק כל נשיאי ישראל, היה אהרן חפץ להיות מעורב עם הציבור בקרבנותיו, ומשלא נטלו חלק לא הוא ולא שבטו, חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, כי זה היה רצונו של אהרן הכהן להיות מעורב עם שאר ישראל, עכד"ק.

בשבת קודש ניכרה ביותר האחדות

והנה במדרש רבה (פרשת נשא) איתא, ר' שמעון אומר מה תלמוד לומר מאת נשיאי ישראל, מלמד שנתנדבו מעצמן והיה קרבן כולן שווה, כארכן כך רחבן, כך משקלן, ולא הקריב אחד מהן יותר על חבירו, שאילו

היה אהרן חפץ להיות מעורב עם הצבור בקרבנותיו, ומשלא נטלו חלק לא הוא ולא שבטו, חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, כי זה היה רצונו של אהרן הכהן להיות מעורב עם שאר ישראל, עכ"ל.

ושבט אפרים הקריב

והנה כד נלך לפי מהלך זה יתבארו כמין חומר הרבה פרטים ועניינים בפרשה זו, דהנה במדרש רבה בפרשתן (פרק ט"ו) וז"ל, את מוצא למעלה אחד עשר שבטים הקריבו, ושבט אפרים הקריב, וכל הנשיאים הקריבו, וכו', ועולה מדברי המדרש שיותר מכל הנשיאים גרמה הקרבתו של שבט אפרים לאהרן חלישות הדעת ביותר, ויש להבין טעם הדבר.

אך הנה שבט אפרים הקריב קרבנו ביום השביעי, בשבת קודש, וטעם הדבר שדחה קרבנו את השבת, עיין ב'שם משמאל' בשם ה'ספרי', הוא משום שהיה לקרבנות הנשיאים דין של קרבן ציבור הדוחה את השבת.

וכן כתב בספר 'עץ יוסף' על מדרש תנחומא וז"ל, אפשר דמן הקרבנות לנשיא אפרים הוכיח אהרן שכל נשיא שהקריב לא הקריב בעד עצמו, אלא בעד כל שבטו, דאם איתא שעל עצמו יצא ולא על הכלל כולו, א"כ איך שבט אפרים הקריבו בשבת, והרי קים לן שאין קרבן יחיד דוחה שבת אלא ודאי כל קרבן בא בעד כל השבט ונקרא קרבן ציבור שדוחה את השבת ועל כן נצטער אהרן וכו' עכ"ל (ועיי' שפירש לפי דרכו).

ולפי דרכנו יובן היטב למה נצטער אהרן דווקא מחמת קרבנו של אפרים, דהא כל רצונו והשתוקקותו של אהרן לא היה אלא להיות מעורב בצוותא חדא עם כלל ישראל, וכאשר הקריב שבט אפרים ביום השבת, ואז נתברר ונגלה שלקרבנות הנשיאים יש דין של קרבן ציבור, המכפר בעד כלל ישראל, אז גבר צערו ביותר שלא זכה להשתתף בהקרבה זו של הציבור.

אך לעומת זה בפרשת שמיני שהיה עליו להקריב הקרבנות לבדו, שם היה בוש וירא לגשת, עד שדיבר משה אל ליבו (ויקרא ט, י) 'קרב אל המזבח כו' וכפר בעדך ובעד העם', והיינו שבזה שתכפר בעדך - בזה גופא תכפר על כלל ישראל כולו, וכמו שכתב שם האוה"ת הקדוש וז"ל, כי כפרת אהרן נוגעת גם לעם כו', ואחר שנתכפר נתכפרו שניהם עכ"ל.

ולדרכנו יבואר שאמר לו משה לאהרן דע לך כי לקרבנך יש דין של קרבן ציבור, וא"כ בוודאי ישתוקק וירצה להקריב קרבן כזה ולהתאחד עם כללות ישראל.

אמנם שהוא זכה להדליק את הנרות, אך את זה הרי עשה הוא לבדו, והתעוררות דיחיד אינה פועלת כי אם לשעתו וכו"ל. ועל זה ניחמו השי"ת דאדרבה שלך גדולה משלהם, הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו, אף שהדלקת הנרות נעשית ביחיד מ"מ תתקיים הארתה לאורך ימים ושנים עוד יותר משלהם, שהרי הקרבנות אינם נוהגים אלא בזמן שבת המקדש קיים, אבל אור הנרות לעולם יאירו.

שוה"ט ליל שבת קודש תש"פ

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (במדבר ח, ב). ברש"י הק', למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, ע"כ.

כ"ק מרן אאמו"ר זי"ע הקשה בשם זקני אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע, דהנה כאן חלשה דעתו של אהרן על שלא הקריב עם הנשיאים בחנוכת המזבח, משמע שהייתה לו השתוקקות גדולה להקריב קרבנות לפני השי"ת, ומאידך בפרשת שמיני, ביום הקמת המשכן הביא רש"י הק' עה"כ (ויקרא ט, י) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך, שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת, הרי שהיה אהרן בוש וירא מלהקריב קרבנות לפני השי"ת, והדבר לכאורה סותר להאמור כאן.

ותירץ כ"ק אאמו"ר על פי דברי זקני רביה"ק רבי דוד צבי שלמה זי"ע, על מה שכתוב בסדר העבודה של יום הכיפורים, שש ועירה דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר, דיש להבין מה נשתנה עבודה זו משאר עבודות היום שבה היה הכהן גדול שש ושמח ככתוב שש ועירה וכו'.

וביאר זקני הרד"ש זי"ע דהנה הכהן גדול בכל עבודותיו הק' ביום הכיפורים היה מופרש מן הצבור, לכך כשהגיע לסדר עבודה זו שעירה את דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר שהוא של ציבור, היה שש ושמח בעבודה זו שבאותה שעה נתערב עם הצבור.

ולפי זה י"ל גבי אהרן הכהן, שביום בו הוקם המשכן נבחר אהרן הכהן לבדו למלאות את ידו בעבודת הקודש הקרבת הקרבנות, ע"כ היה בוש וירא לגשת אל המלאכה ונתעכב מלהקריב הקרבנות, אבל בעת חנוכת המזבח בו נטלו חלק כל נשיאי ישראל,

הקריב אחד מהן יותר על חבירו לא היה קרבן אחד מהן דוחה את השבת אמר להם הקב"ה אתם חלקתם כבוד אחד לחבירו ואני חולק לכם כבוד שתקריבו ביום שבת שלי כדי שלא יהא הפסק בקרבנכם, ע"כ.

מבואר בדברי המדרש שהטעם שדחה קרבן הנשיאים את השבת, היה כדי שכל השבטים יקריבו את קרבנותיהם כאיש אחד, בצוותא וברציפות אחת, בלי שום הפסק בין הקרבנות, כדי שלא לפגום באחדותם. והנה הנשיא שהקריב את קרבנו ביום השבת היה משבט אפרים, כדכתיב (במדבר ז, מה) 'ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד', ואותו יום שבת היה, שיום ראשון שהקריבו בו הנשיאים אחד בשבת היה.

ולפי כל זה יובנו היטב דברי המדרש בפרשתנו, דהנה מה שחלשה דעתו של אהרן על שלא הקריב עם הנשיאים, זהו משום שנשתוקק להיות מעורב יחד עם כל שבטי ישראל בהקריבם בצוותא כאיש אחד את קרבנותיהם. ואימתי ניכרה ביותר אחדותם, ביום השבת, כאשר הקריב נשיא שבט אפרים את קרבנו, כדי שלא יהיה שום הפסק ורווח בין הדבקים.

זהו שאמר המדרש כי בראות אהרן שאחד עשר נשיאים הקריבו, 'ושבט אפרים הקריב', בראותו שקרבנו של שבט אפרים דחה את השבת, שבזה ניכר ביותר אחדותם של כל השבטים כאמור, אז דייקא חלשה דעתו והיה אומר אוי לי, על כך היה מצטער, על שלא נתערב עמהם באחדותם.

הארה קיימת לעולם

והנה לאחר כל זה יש להבין, אם כן במה ניחמו הקב"ה לאהרן באמרו כי 'הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו', והרי עיקר צערו היה על שלא נשתתף יחד עם כלל ישראל, ובעניין זה מה מהני ליה שנרתו יאירו לעולם.

אך הנה מבואר ב'מאור ושמש' פרשת כי תצא, כי התעוררות הנעשית בציבור ובחבורה מתקיימת לאורך ימים, וז"ל, 'עם כל זה יותר ראוי ונכון להחזיק במעוז אהבת חבירים, ולקרב אותם לדרך ה', כי על ידי זה יוכל להמשיך הארה לאורך ימים, על ידי מה שמקרבם לעבודת הבורא, ובהתבודדות אינו פועל כי אם לשעתו, עכ"ל.

והנה קרבנות הנשיאים נעשו בציבור ובדיבוק חברים, ועל כך נצטער אהרן שלא זכה להיות עמהם בהתעוררות והארה זו שיפה כוחה להתקיים לאורך ימים, ואף

שמן המנורה הוא קרבן ציבור

והשתא דאתינן להכי יתבאר היטב מה שפייסו הקב"ה לאהרן הכהן שהוא יזכה להדליק המנורה, דהנה כתב ה'אור החיים הקדוש' בפרשת תצוה, על הפסוק (שמות כז, כא) 'באוהל מועד מחוץ לפרוכת אשר על העדות יערוך אותו אהרן כו' מאת בני ישראל' וז"ל, פירוש כי שמן זה קרבן ציבור, ולזה לו יהיה שיתנדבו יחיד צריך שימסרם לציבור, ותהיה הבאתו למשכן מאת בני ישראל, עכ"ל.

וזהו שניחמו הקב"ה לאהרן הכהן דאף שלא זכה להשתתף בקרבנות הציבור של הנשיאים, מ"מ הוא יזכה להדליק את המנורה שאף לה יש דין של קרבן ציבור כדברי האוה"ח הק', ובוזה יזכה להשתתף עם כלל ישראל יחדיו.

נרות של מעלה לעולם יאירו

ולא זו בלבד אלא שמעלה יתרה יש בהדלקת המנורה, דהנה בזוהר הקדוש (בפרשתן) אמר התנא קדישא ר' אלעזר, מה טעם חזר הכתוב בפרשתנו על כל מעשה המנורה וצורתה, אלא כיון שהנשיאים הקריבו למעלה קרבן המזבח וכל תיקון שראוי לו, בא הכתוב ודיבר שוב על מעשה המנורה, שהוא תיקון על ידו של אהרן, שהרי המנורה שלמעלה, המנורה העליונה, וכל הנרות שלה, על ידי אהרן הכל מאירים, עכ"ל.

והנה ב'אלשיך' הקדוש כתב וז"ל, והנה אין ספק כי הנרות של מעלה אין צריך להדליקן יום יום, כי אם שמהיום ההוא שהדליקן אהרן למטה - הודלקו למעלה ונשארו דולקים לעד לעולם, מחמת אותה הדלקה, נמצא שרושם ההדלקה ההיא עומד אפילו לאחר החורבן, שאם נחרב של מטה לא נחרב של מעלה כו', עכ"ל.

ובזה נזכה להבין מה שאמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, היינו שלא זו בלבד שתדליק את הנרות שהם קרבן ציבור, ועי"ז תזכה למעלת ההשתתפות עם כלל ישראל בקרבנך, אלא שתזכה למעלה זו בתמידות לעולמי עד, דהא נרות המנורה העליונה יישארו ויאירו לעולם, והיינו שלך גדולה משלהם.

רעוא דרעיון

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (במדבר ח, ב). ברש"י הק', למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי

שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, עכ"ל.

והקשה זקני אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע, דהנה כאן חלשה דעתו של אהרן על שלא הקריב עם הנשיאים בחנוכת המזבח, היינו שהיה רוצה מאד להקריב לה, ומאידך בפרשת שמיני, ביום הקמת המשכן הביא רש"י הק' עה"כ (ויקרא ט, י) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך, שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת, משמע שהיה ירא ובוש לגשת להקריב.

ויתבאר על פי דברי ה'קדושת לוי' שהקשה שאלה כעין זו לגבי משה רבינו, דהנה מצינו שמשה היה עניו ושפל רוח מאד, כדכתיב 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם', וכן במצרים אמר משה בענותנותו 'מי אנכי כי אלך וכו' וכי אוציא', ואם כן קשה, כשאמר לו הקדוש ב"ה שיתן התורה על ידו והוא יהיה רבן של כל ישראל, למה לא סירב, והיכן ענותנותו.

ומתרץ דאדרבא הוא הנותנת, דהנה משה רבינו ראה שהתורה תינתן על הר סיני, והטעם כמשארו"ל לפי שהוא נמוך מכל ההרים, והבין שאין התורה ניתנת כי אם ע"י השפל והגרוע מהכול, ומטעם זה מיד נתרצה שתינתן התורה על ידו - מחמת רוב ענוותנותו שחשב שאין בישראל גרוע ממנו ואין התורה ניתנת כי אם ע"י השפל והגרוע מכל.

ובזה הוא מבאר המשנה (במסכת אבות) משה קיבל תורה מסיני, ולכאורה הול"ל בסיני, אך י"ל הפשט הוא כך, משה קיבל תורה, ואם תשאל היכן ענוותנותו של משה, לזה אמר מסיני, שדבר זה למד מסיני וכנ"ל, עכד"ק.

ע"י הכנעה הגיעו לאחדות

והנה במדרש רבה (פרשת נשא) א"תא, ר' שמעון אומר מה תלמוד לומר מאת נשיאי ישראל, מלמד שנתנדבו מעצמן והיה קרבן כולן שווה, כארכן כך רחבן, כך משקלן, ולא הקריב אחד מהן יותר על חבירו, שאילו הקריב אחד מהן יותר על חבירו לא היה קרבן אחד מהן דוחה את השבת אמר להם הקב"ה אתם חלקתם כבוד אחד לחבירו ואני חולק לכם כבוד שתקריבו ביום שבת שלי כדי שלא יהא הפסק בקרבנכם, עכ"ל.

מבואר בדברי המדרש שהטעם שדחה קרבן הנשיאים את השבת, היה כדי שכל השבטים יקריבו את קרבנותיהם כאיש אחד, בצוותא וברציפות אחת, בלי שום

הפסק בין הקרבנות, כדי שלא לפגום באחדותם. והנה הנשיא שהקריב את קרבנו ביום השבת היה משבט אפרים, כדכתיב (במדבר ז, מז) 'ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד', ואותו יום שבת היה, שיום ראשון שהקריבו בו הנשיאים אחד בשבת היה.

והנה ב'כלי יקר' (פרשת יתרו) כתב עה"פ 'ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני', דהיינו שהסיעו עצמם מן הפירוד ויבואו מדבר סיני, כי מקום זה גרם להם שיהיו באגודה אחת, כי על ידי שראו שהר הנמוך שבהרים הוא ההר חמד אלהים לשבתו, הם ראו שהקב"ה בוחר בענווים, ועל ידי זה בחרו ההכנעה, וזהו סבת השלום, ולכן מתחילה נאמר 'ויבואו' מדבר סיני לשון רבים רמז שבבואם טרם היו מאוחדים, אבל בהגיעם ובראותם את הר סיני אז נתנו את ליבם להיות בהכנעה ומתוך כך באו לידי אחדות ואז 'ויחן שם ישראל' כאיש אחד בלב אחד, עכ"ל.

בזכות שברון הלב

ולפי כל זה יבואר דכאשר ראה אהרן ששבט אפרים הקריב קרבנו ביום השבת, שבזה ניכר והתבלט גודל האחדות שהיה בין הנשיאים וכדברי המדרש - שהיא הסיבה שהותרו להקריב בשבת, ואיך זכו לאחדות נפלאה כזו, זהו אך מכוח השפלות וההכנעה שהייתה להם, שהיא היא המביאה את האדם להחזיק עצמו באחדות וברעות עם כל אחד כדברי ה'כלי יקר', אז נמס ליבו בקרבו על שלא זכה להשתתף עם הנשיאים בקרבנם.

דאמנם בפרשת שמיני, כשנקרא אהרן לגשת ולהקריב לבדו, אז היה בוש וירא לגשת, כי סבור היה שצריך האדם להיות גברא רבא וראוי לגדולה זו, אבל כאן בראותו כי אדרבה מה שהחזיקו עצמם בשפלות, בשברון לב והכנעה ובאחדות, הוא הדבר אשר נשא חן ביותר בעיני הקב"ה בקרבנם, וע"ד מש"כ ה'קדושת לוי' על משה רבינו שראה שהקב"ה מבקש למסור את התורה דווקא ע"י מי שהוא שפל ונכנע מכולם.

על דא חלשה דעתו של אהרן, דהא גם הוא היה ליבו נשבר תמיד בקרבו, וראה עצמו בעיניו שפל וגרוע מכל אדם, והיה באחדות עם כאו"א מישראל, ואם כן למה זה לא היה שותף בהקרבה זו.

ועל זה ניחמו הקב"ה כי ישנו דבר נוסף במקדש אשר דרוש לו לב נשבר ונכנע, והיא הדלקת המנורה, ובזכות שברון ליבו והכנעתו יזכה אהרן להדליק המנורה, וכמו שכתב ה'שמח ישראל' וז"ל, שכיון שראה

וזהו שנאמר במעשה המנורה (שמות כה, לא) "מקשה תעשה מנורה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה יהיו", שרומזים לכל חלקי מצוות התורה, כדאיתא בהאר"ק הקדוש.

השייכות בין המנורה לברכת כהנים

עוד אפשר לבאר בזה מה שאמרו חז"ל במדרש תנחומא (בהעלותך פ"ה): ואהרן לא הקריב עם הנשיאים והיה אומר אוי לי שמא בשבילי אינו מקובל שבט לוי. א"ל הקב"ה למשה: לך אמור לאהרן אל תתירא לגדולה מזו אתה מתקן לכך נאמר דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך, הקרבנות כל זמן שבהמ"ק קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה, וכל הברכות שנתתי לך לברך את בני אינן בטלין לעולם, ע"כ.

ויש להבין השייכות בין מצות המנורה שקיבל אהרן, למצות ברכת כהנים. אך הנה איתא בשם זקני הרבי מלובלין זי"ע, דכשצדיק רוצה לקרב ליבות ישראל לאביהם שבשמים, צריך להשפיע להם כל טוב בני חיי ומזוני וכל ההצטרפות הגשמיים, ואז יוכל לקרב ליבותם לאביהם שבשמים.

והנה אהרן הכהן כאשר היה מעלה את הנרות המנורה בביהמ"ק, היה מקרב ומרומם בזה את ליבות ישראל לאביהם שבשמים, אכן תנאי לזה היה צריך לברך את עמו ישראל באהבה, בבני חיי ומזוני המרומזים בברכת כהנים, כדאיתא באלשיך הקדוש (במדבר ו כד), ואז כאשר השפיע להם כל טוב, היה יכול להעלות את האור בנשמות ישראל, ולהגביהם למעלה.

מקשה אחת, מה שלא מצינו בשאר כלי הקודש, דהנה המנורה רומזת לתורה, כמו שאמרו חז"ל (ב"ב כה:): מנורה בדרום, הרוצה שיחכים ידרים, ואין חכמה אלא תורה (תנחומא וילך ב).

והרמז בזה הוא, על דרך שאמרו חז"ל על הפסוק 'ויחן שם ישראל כנגד ההר', כאיש אחד בלב אחד, שבלי האחדות לא היה שייך לקבל את התורה. ולזה בא להורות מעשה המנורה שצריך להיות דווקא מקשה אחת, דהיינו שכל ישראל יהיו באחדות אחד, ורק אז אפשר לזכות למנורה הרומזת לתורה הקדושה.

בשם כל ישראל

עוד אפשר לומר על פי מה דאיתא בספרים הקדושים (עיין ישמח ישראל פר' משפטים), שהטעם שאומרים לפני עשיית מצוה לשם יחוד 'בשם כל ישראל', הוא דהנה כל יהודי צריך לקיים כל התרי"ג מצוות, אמנם יש מצוות שאין כל אחד יכול לקיים, כמו מצוות שהם לכהנים ולוויים וכו'.

והעצה לזה הוא שיהיה כל יהודי באחדות ובאהבת רעים בגופו ונפשו עם כל ישראל, ואזי כל תרי"ג המצוות הנעשים ע"י כלל ישראל ייקראו על שם כולם, דהא כל ישראל הם בחי' קומת אדה"ר ולגוף אחד ייחשב, ובלבד שאין ביניהם שום פירוד ומחיצה.

ובזה נוכל לבאר הטעם שבמנורה צריך להיות מקשה אחת, דהנה המנורה רומזת לתורה כאמור, ואין התורה יכולה להתקיים אצל ישראל, רק כשהם מקשה אחת באחדות אחד, אז אפשר להקים את כל חלקי המנורה מבין כולם כאחד.

הקב"ה את גודל ההכנעה ושכירת לבו של אהרן הוטב בעיניו שידליק אז בעת הזאת בהכנעה הגדולה הזאת, את המנורה שהוא מרומז בסוד המנורה העליונה, וכמבואר בחכמי האמת, ולזה חפץ הקב"ה שיהי' נעשה בהכנעה ובלב נשבר וכו'.

וכן כתב גם הרה"ק ר' לייבל' אייגר זי"ע (תורת אמת בפרשתן) וז"ל, כי על ידי שכירת לב האדם כשרואה בעצמו איך שהוא מגושם ומרוחק מזה דייקא הסיבה להמציא לו האורה, כי לית נהורא אלא האי דנפיק מגו חשוכא, עכ"ל.

ולפי זה מבאר ה'ישמח ישראל' מה שכתב רש"י עה"פ 'ויעש כן אהרן', להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, ולכאורה מהו החידוש בזה, אך הביאור שגם לאחר שאמר הקב"ה לאהרן להדליק הנרות, לא נשתנה ולא נתפעל כלום מכאשר היה קודם ששמע דברי הקב"ה, ונותר באותו שברון לב והכנעה כאשר היה מקודם.

והנה כד נדייק בדברי ה'ישמח ישראל', דהדלקת המנורה 'מרומז בסוד המנורה העליונה וכו'', יתבאר לן מה שאמר לו הקב"ה לאהרן 'שלך גדולה משלהם', והטעם הוא כפי שהבאנו לעיל מהזוה"ק דהדלקת המנורה שלמטה מאירה גם את המנורה העליונה, שנרותיה לעולם דולקים וקיימים כדברי האלשיך, ובזה שלך גדולה משלהם וכו"ל.

שוה"ט ליל שבת קודש בהעלותך, אתרא קדישא מירון תשפ"א

וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרחת מקשה הוא וגו' (ח, ט). י"ל בטעם הדבר שהמנורה צריכה הייתה להיות

שוה"ט ליל שב"ק נשא בית שמש, תשפ"ה

ה' אשר אתו, ואילו היה נותן הארון לגרשון הבכור הייתי אומר שבעבור הבכורה מנאו תחילה ולא הייתי תולה החשיבות במשא הארון, על כן מסר הארון אל קהת ומנאו תחילה וידעו הכל ליתן כבוד לתורה וללומדיה ע"כ.

וכן איתא בגמ' (יומא עא, ב) ת"ר מעשה בכהן גדול אחד שיצא מבית המקדש והווי אזלי כולי עלמא בתריה כיון דחזיוהו לשמיעיה ואבטליון שבקוהו לדידיה ואזלי בתר שמעיה ואבטליון וכו', ומבואר במאירי (שם ד"ה כו) שהביאו מעשה זה כדי ללמדנו שצריך לכבד את התלמיד חכם יותר מכהן גדול שאינו ת"ח, כמאה"כ יקרה היא מפנינים וגו', ועל כן כשראו את שמעיה

ומצינו שבכל מקום חלק הכתוב כבוד לבכור, לפי שהיה קהת טוען הארון ששם התורה הקדימו הכתוב לגרשון, שבתחילה אמר נשא את ראש בני קהת, ואח"כ אומר נשא את ראש בני גרשון וגו' הוי יקרה היא מפנינים מבכור שיצא ראשון. ע"כ.

ומקשה ה'כלי יקר' דלכאורה הא גופא יש להבין, למה לא מסר הכתוב נשיאת הארון לבכור לכבודו ביתר שאת ועזו התורה אשר 'לה משפט הבכורה' (ע"פ דברים כא, יז) ומבאר שרצה הקב"ה להראות ש'כבוד חכמים ינחלו' (משלי ג, לה) כדי ללמד דעת את העם שיכבדו את לומדי התורה ולקרא לקדוש ה' מכובד לקדשו בכל דבר שבקדושה כדרך שמנה את קהת תחילה, בעבור משא דבר

נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם למשפחותם. (במדבר ד, כב). ובמדרש (רבה, ו, א) ה"ד (משלי ג, טו) יקרה היא מפנינים וכל חפצין לא ישוו בה וכו', ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ שנאמר יקרה היא מפנינים, סברין מימר לפדות להחיות ולכסות הא לשיבה לא, אמר רבי אבין אף לשיבה, מה טעם יקרה היא מפנינים, אפילו מזה שהוא נכנס לפני ולפנים ע"כ.

והקשה ה'שפת אמת' (נשא, תרמ"א) כיון שהתלמיד חכם קודם לכהן גדול, אם כן למה אין הת"ח יכול להיכנס לפני ולפנים יעו"ש.

והנה במדרש (רבה, שם) איתא עוד דהכתוב מדבר בקהת וגרשון, אע"פ שגרשון בכור

בס"ד, ערב שבת בהעלותך תשפ"ה

לקראת שבת בהעלותך בצילא דרשב"י

סדרי שבת בהעלותך לכלל בחורי א"ש:

הוקצו מקומות מיוחדים לבחורים הן בתפילות השבת, הן בשולחנות הטהורים והן במעמד הכנסת ספר תורה הכל על הצד היותר טוב.

בסעודות השבת ישובו הבחורים בצוותא חדא במקומות המסומנים בחדר אוכל של 'בני עקיבא', במהלך הסעודות יישאו דברים ראשי החבורות שליט"א

כמידי שנה נתאסף כולנו לאמירת כל ספר התהלים ברוב עם
בראשות עט"ר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בשעה 17:00 בהיכלא דרשב"י

החכם עיניו בראשו לצל היטב את סדרי השב"ק ולהיות כלי מוכן לקבל
הרשימה קדישא של השפעות השבת בצילא דרשב"י.

והוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי

הברכת אפריילעכן שבת
התאחדות הבחורים

ואבטליון הניחו את הכה"ג והלכו אחריהם לכבדם, יעו"ש.
ובזה מיושבת קושיית ה'שפת אמת' למה לא נכנס התלמיד חכם לפני ולפנים לעבוד ולשרת בקודש, דהנה אילו היה הת"ח נכנס לפני ולפנים היו הבריות סבורים שמכבדים את הת"ח מחמת שהוא נכנס למקום הקדוש ביותר ולא היה ניכר שמכבדים אותו בייחוד בגלל כבוד התורה, אמנם רצון השי"ת הוא להודיע ולפרסם כבוד התורה ולומדיה, וכדברי ה'כלי יקר', שידעו שמה שמכבדים את התלמיד חכם הוא דייקא מחמת התורה שלמד ונתייגע בה, והיא מגדלתו ומרומתו.

ולפיכך נקבע שהכהן גדול המשרת בקודש הוא הנכנס לפני ולפנים, ואף על פי כן התלמיד חכם קודם לו, ד'יקרה היא מפנינים' יותר מזה הנכנס לפני ולפנים, ומתוך כך ניכר ומתגלה ביותר לעין כל גודל מעלת כבוד התורה הק' ולומדיה, שהתלמיד חכם העוסק בתורה הוא ראשון במעלה וחשיבות עוד יותר מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, ודו"ק.

בס"ד, ערב שבת בהעלותך תשפ"ה

**תנו שבח ושירה לקל אשר שבת ברא
ולנו בו נתן תורה**

סדר הלימוד לשבת בהעלותך

כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לשבתות הקיץ תשפ"ה:

פרקי אבות - פרק שני

קיצור שולחן ערוך - הלכות שבת

סימן פ' סעיפים א'-כ"ד (כולל)

*** אי"ה יחולקו חוברת לימוד מיוחדות ***

והוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי

הברכת אפריילעכן שבת
התאחדות הבחורים

מפזז ומכרכר בכל עוז לפני ה'

שרשרת שיחות מיוחדת עם השו"ב אנ"ש שליט"א על עבודתו המופלאה של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע ב'הכנסת ספר תורה', הריקודין עילאין קדישין עד כלות כל הכוחות בבחינת 'דוד מפוז ומכרכר בכל עוז', הכבוד והיראה העצומה לכבודו של ספר תורה

מפזז ומכרכר בכל עוז לכבוד התורה 'ותיבז לו בליבה' על כך, ומבאר הי"שח ישראל' שמיכל בת שאול טענה שאצל אביה למדה שלא מראים בחוץ כלום, הכול צריך להיות בפנימיות, אך היא לא הבינה שכשמדובר בשמחת התורה זהו דבר אחר, וכלשון קדש:

"לכן טענה לדוד שלא נכון לפזז ולכרכר בפרסום לעין כל, ולהראות השמחה על כבוד התורה כי העיקר ה'הצנע לכת' וזאת הכוונה 'ותיבז לו בליבה' כלומר השמחה צריך להיות בלב ולא בפרסום שזהו עיקר העבודה כו', דוד המלך השיב לה אמת כדברך בכל המידות יותר טוב בהצנע ובלב **אבל כבוד התורה אינו כן אלא שצריך לכבד התורה בכל עוז ופרסום גמור**" עכ"ל.

וכך הגם שרבינו התרחק תמיד בכל כוחו מן הפרסום והגילוי, בבחינת 'הנסתרות לה' אלוקינו', אבל כשמדובר היה בשמחה לכבוד התורה שינה מדרכו והנהגתו וערך עבודתו הק' באיתגליל, כשלענין כל מתגלית אהבת התורה העצומה המפעמת בליבו הטהור.

כבוד התורה

"אחד הדברים שהרבי לא היה יכול להסתיר הייתה אהבת התורה שלו", ממשיך באותה נימה הגה"ח רבי יצחק אייגר שליט"א מו"ץ בקהילתנו וראש כולל 'מתיבתא דרבי שמעון' בבית מדרשו בבני ברק.

בשמחת תורה, בהקפות, לאחר שעות ארוכות של ריקודים, כשלנו האברכים הצעירים כבר לא היה כבר כוח לרקוד, התחילו הקפה חדשה והרבי זי"ע היה יוצא בריקוד לכבוד התורה בכוחות רעניים וחדשים, כאילו לא רקד כבר כמה הקפות ללא הפסקה. לא היה שייך להבין בדרך הטבע מהיכן הרבי שכבר היה בשנותיו המאוחרות - שואב כוחות אדירים אלו, הוא שאב את כוחו מהתורה הקדושה עצמה.

זכורני שפעם בשנות ההנהגה הראשונה, כנראה בשנת תשמ"ט או תש"נ הכניסו ספר תורה לביהכ"נ חב"ד בשיכון ה' והזמינו את הרבי להשתתף במעמד.

כידו אז את הרבי באמירת "אתה הראית" ולא אשכח את ההתרגשות העצומה שאחזה בנו, הרבי אמר את המזמור בכאלו קולות, בזעקה אדירה, היה זה יום רגיל באמצע השנה, אך הזעקה של הרבי הייתה כמו ב'שמחת תורה', וכהרף עין השתרר שם מצב של 'שמחת תורה'.

בכלל, מפליג הגר"י שליט"א בשיחתו, כשהגיע לנושא של 'כבוד התורה' היה רבינו מבטל עצמו כליל לפני התורה ולומדיה, מחפש ומנסה כל מה שביכולתו לעשות כדי להראות את חיבתו והערכתו ללומדי התורה.

לא שייך לתאר את הרושם העצום שהותיר המעמד על הציבור כולו שטרם הכיר אז את הרבי שהיה אז כאמור בראשית הנהגתו, או נוכחנו באהבת התורה הפלאית הבערת בליבו הטהור, כאומר הייתכן, היעלה על הדעת לשמוע 'הכנסת ספר תורה' ולא לרוץ ולרקוד ולשמוח בשמחת התורה!...

יודעי דבר נזכרו באותה שעה ב'הכנסת ספר תורה' שהתקיימה עשרות שנים קודם לבית מדרשו זה 'בית דוד' ברח' בהר"ן, נדבת ליבו של הרה"ח ר' צבי אליעזר מצליף ז"ל.

על אותה 'הכנסת ספר תורה' שהתקיימה בשנות אברכותו המוקדמות של רבינו סיפר לימים הגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל שבאותו יום ראה ממרפסת ביתו בבתי וורשה את התהלכה עוברת ברחוב מאה שערים.

הוא יצא אל המרפסת והנה רואה הוא בתוך הקהל המפזזים לכבודה של תורה יהודי אחד שמפליא בריקודיו לכבוד ספר התורה באופן פלאי, "הוא רקד באוויר" תיאר זאת הגר"י גרוסמן, "למעלה מהטבע, כאילו הוא נמצא בגובה לא אנושי, כמרחף מעל הקרקע".

לנוכח המחזה המופלא התעורר בו רצון לראות מיהו היהודי הזה הרוקד כמו מלאך. הוא ירד במרוצה את כל המדרגות מבתי וורשא לרחוב מאה שערים ובהגיעו ראה שזהו הרבי זי"ע שהיה אז אברך צעיר.

ובני הדור הקודם זכרו את אותו "שמחת תורה" קדום, אף הוא בבית מדרשו ברח' בהר"ן, בו הגיעו ריקודיו של רבינו זי"ע לשיאם ובמשך שעות ארוכות רקד ב'הקפות' ללא הפסקה בעוז ובתעצומות עד כלות הכוחות, כדרכו בכל 'שמחת תורה' כל השנים.

עד שאמו הרבנית הצדקנית מרת עטיל ע"ה חששה שלא יבולע לו חלילה ל"ע מרוב ריקודיו ופנתה בדאגה לבעלה רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע שיורה לבנם רבינו לחדול מריקודיו, לפוש קמעא, להתאושש מעבודתו.

והאבא קדישא, ה'ברכת משה' זי"ע, נענה לעומתה "הניחי לו, הניחי לו, הרי 'שמחת תורה' זה היום שלו - לאז איהם, סאיז דאך זיין טאג"...

ולאורך שנות הנהגתו של רבינו זי"ע בכל שמחת תורה והכנסת ספר תורה הייתה אהבת התורה שבערה בליבו פורצת החוצה, כיורה העולה על גדותיה, כשכל המעצורים והמחיצות נעלמים ורבינו רוקד ומכרכר ומפזז בכל עוז לכבוד התורה במשך שעות ארוכות כנער צעיר, רץ ומתלהט במאמץ עד כלות הכוחות והנשימה כפשוטו.

ורגיל אני להזכיר בעניין זה את דברי קדשו של הי"שח ישראל' זי"ע הי"שח ישראל' על מיכל בת שאול שראתה את בעלה דוד המלך

על הפסוק 'ושמחת בכל הטוב וגו' (דברים כו, יא) כותב רבינו ה'אור החיים הקדוש' זי"ע את מילותיו הנודעות "אין טוב אלא תורה - שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם".

מילים עילאיות אלו, מקדים באוזנינו הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א נאמן בית רבוה"ק, פותחות בפנינו את השער בבואנו לתאר את עבודת קדשו של רבינו כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בריקודיו השמימיים לכבוד התורה הקדושה ב'שמחת תורה' ובמעמדי 'הכנסת ספר תורה'.

הרבי זי"ע כידוע היה כולו סוד והסתרה, כל עבודתו הקדושה הייתה בפנימיות שבפנימיות, אפילו בימים נוראים, בראש השנה וביום כיפור היה מצפין את עבודתו הק' בהצנע וללא שום תנועות חיצוניות, אבל כשהגיע "שמחת תורה" או "הכנסת ספר תורה" אז הוסרו כל המעצורים ונעלמו ההסתרות.

ריקודיו של רבינו לכבוד התורה עד כלות הכוחות, בכל עוז, כפי שכולנו זכינו לראות במעמדים שלא יישכחו מלב, ריקודיו של איש אלוקים קדוש הדבוק כל חייו בתורה הקדושה במסירות נפש עד שנהפך ונעשה לחטיבה אחת ממנה - היו עבורנו המחשה חיה לדברי האוה"ח "שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה", כל חפציה לא ישוו בה.

כשהרבי יצא בריקוד לפני ספר תורה, היה זה ריקוד של "ספר תורה חי" לפני ספר תורה של גוילין ואותיות, ריקוד שהרבה יותר מאלפי מילים הבעיר והבהיר לכל מי שזכה לראותו את כוחה וסגולתה של התורה הקדושה, מהי אהבת וחשקת התורה, ועד היכן יכול יהודי להגיע ולהתעלות ולהיות כשרפי מעלה בכוח התורה הקדושה.

זכור לא אשכח את אותו 'טיש' אושפיזא דמשה - חול המועד סוכות שערך רבינו זי"ע באחת השנים הראשונות להנהגתו בסוכת בית מדרשו 'בית דוד' ברח' בהר"ן בירושלים, כשלפתע הגיעה מהרחוב מנגינת הכנסת ספר תורה.

הייתה זו הכנסת ספר תורה לביהמ"ד דחסידי סלונים הסמוך. לא עברו יותר מכמה רגעים בודדים מהרגע בו הבין הרבי שכאן בסמוך נערכת 'הכנסת ספר תורה' עד שהרבי כבר היה מחוץ לסוכה, הוא זינק ממקומו בראש השולחן הניח את כל הציבור ויצא מיד בפשטות לרחובה של עיר והצטרף אל התהלכה בריקודים נפלאים מרטיטי לב לפני ספר התורה.

ז'לוי תורתך שעשועי

הסיפור המופלא המסתתר מאחורי מאמר קדשו של אדמו"ר זי"ע

מספר נאמן בית רבוה"ק הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א: בשנת תשנ"ח, בליל שישי של שבת קודש פר' בהעלותך אושפז אחד מבני משפחתו הקרובה של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בבית החולים לאחר שחש שלא בטוב. בתום הערכה ראשונית הביעו הרופאים חשש כבד כי מחלה קשה ל"ע מקננת בו, והפנו אותו מיד לסדרת בדיקות גורליות במהלך הלילה.

למותר לתאר את החרדה שאחזה בבני המשפחה, המתח והדאגה הגיעו עד למעלה מראש. אך הרבי זי"ע? כל אותו ליל שישי, בשעות המתוחות והגורליות ביותר, ישב בביתו בעיה"ק צפת כשהוא עוסק בתורה בלימוד הגמרא בשקיעות והתמדה עצומה, כשמדי פעם הוא עומד בקשר עם בית החולים ושומע על מצבו של החולה ותוצאות הבדיקות שנערכו באותן שעות, וב"ה שכעבור זמן קצר הוסר החשש ב"ה והדאגה חלפה.

ליל שבת קודש בהעלותך, כעבור פחות מיממה, בשולחנו הטהור באתרא קדישא מירון במקלות עם קודש, יושב הרבי זי"ע ופותח ואומר על הפסוק בפרשת השבוע "ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך" (במדבר י, לה) וברש"י "עשה לו סימניות (נוני"ן) מלפניו ומלאחריו, לומר שאין זה מקומו, ולמה נכתב כאן, כדי להפסיק בין פורענות לפורענות", ע"כ.

ולכאורה, דקדק הרבי, יש להבין למה הפסיק הכתוב בין פורענות לפורענות דוקא בפרשה זו של 'ויהי בנסוע הארון' שהיא התורה הק', אך העניין הוא כי כשחלילה באה איזו פורענות על האדם, או שהוא נמצא באיזה צרה ל"ע, העצה להתחזק ולהתעצם לבלתי ייפול ברוחו היא ע"י התורה הק', וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קיט, צב) 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני', שגם כשהוא הולך בגיא צלמות ואך חושך יושפנו, על ידי לימוד התורה הק' יתחזק ויתעודד ליבו, והיא נעשית לו לסם חיים, כי פקודי ה' ישרים משמחי לב.

והוסיף הרבי בלשון קדשו, מ'זעה בחוש - עינינו רואות למעשה, שבמצבים הקשים ביותר התורה הק' היא הנותנת לאדם את הכוח, רק ע"י לימוד התורה אשר רבה סגולתה והיא משיבת נפש ומשמחת לב, בכוחה יכול אדם לעמוד במצב זה ולעבור את הקושי.

וזוהו שהפסיק הכתוב בין פורענות לפורענות בענין מסע הארון היא התורה הק', ללמדנו יסוד גדול זה שכאשר יהודי נמצא ל"ע במצב של צרה ופורענות אזי העצה עבורו להחזיק מעמד בהאי עידנא, הוא ע"י שישקיע עצמו בלימוד התורה הקדושה, ובזה יהיה לו רווח והפסקה מן הפורענות, עכ"ל.

הציבור הגדול שלא היה מודע למה שעבר הרבי זי"ע בליל שישי האחרון לא ידע למה מכוונים הדברים, אך המקורבים ובני הבית שהיו בסוד העניינים, ידעו היטב כי דבריו הקדושים של רבינו הם תורת חיים ומהותו כפי שראו רק לפני כמה שעות, בשעות הקשות ביותר כשענן כבד של מתח ודאגה ריחף בכל לב, הדבר היחיד שהחזיק את הרבי היה לימוד התורה, 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני' פשוטו כמשמעו.

מגוריו היה רבינו יוצא מביתו וממהר להצטרף לתהלוכת הרוקדים, גם אם לא הייתה לו שייכות לקהילה היא.

לא אשכח איך הרבי בשנות הנהגתו היה מגיע לכתיבת אותיות וסיום כתיבת הס"ת במעמדי הכנסת ספר תורה שנערכו בחצר קדשנו, בריכוזי אנ"ש ברחבי הארץ, בשעת כתיבת האותיות הייתה נסוכה על פניו הארת פנים עצומה של חביבות התורה.

ואז, כשהחלה התהלוכה, כשספר התורה יצא לדרכו וניגוני התורה החלו להישמע, בן רגע השתררה סביב רבינו אטמוספירה אחרת לגמרי. רבינו התלהט כלפיד אש קודש ופצח בריקודים ובמחולות לפני ספר התורה כשאני משגיח כלל על כבודו, רץ ומתלהט ומדלג כנער צעיר, עושה כל שבידו להגביר את השמחה ולהלהיב את הרוקדים לפני הס"ת בתנועות ידי וריקודי המרוממים, מכרכר ומפזז לכבוד התורה באופן שלא שייך לתאר ולהעלות על הדעת, כולו מבוטל לפני התורה הקדושה.

כשהגיע ספר התורה לבית המדרש יצא רבינו בריקודים מחודשים בהיכל ביהמ"ד, לאחר שעה ארוכה של ריקודים הגיעה השעה

זכורני בתור בחור צעיר נכנסתי פעם לקודש פנימה וביקשתי מרבינו איזה קבלה טובה ותמצית הוראתו הייתה ללמוד מסכתות בעל פה, בחור צריך להרגיל עצמו ללמוד משניות כדי שכהוא הולך ברחוב יחשוב בלימוד ויחזור משניות בעל פה.

לאחר החתונה הייתה תקופה שלמדתי בשעות הערב לבד, בלי חברותא, אמר לי אז רבינו זי"ע להשתדל לכתוב את ה'שקלא והטרייא', 'איבער שרייבן', גם אם אין כל חידושים, והיינו שהכתיבה תשמש לי במקום חברותא, ו'קנה' לך חבר.

"שאו שערים" הריקוד המחודש

"כשהרבי הגיע לריקוד עם ספר תורה" מתאר באוזנינו הרה"ח ר' יוסף יואל ברזסקי שליט"א, לא היו כל מעצורים, הוא רקד עד כלות הנשימה כפשוטו, עד קצה הכוחות והיכולת, באחת ההכנסות ס"ת הראשונות רקד רבינו עד שהגיע לידי התעלפות...

עוד בימי מגוריו באמריקה התוודעו אנשי שלומו ומעריציו של רבינו להנהגתו זו, כל אימת שעברה הכנסת ספר תורה באזור

ובעניין זה ראיתי בעיניי יהודי תלמיד חכם חשוב שבכל פעם שהיה עובר לומר 'גוט שבת' לרבינו או מזל טוב בשמחות וכדו', היה רבינו קם ומגביה עצמו ממקומו לכבודו, לכבד את התורה. עקבתי אחר הנהגתו זו של רבינו במשך שנים ויכול אני להעיד שתמיד, גם בשנים המאוחרות כשכבר לא היה קל כל תנועה, לא אירעה פעם אחת שאותו יהודי ת"ח עבר על פני רבינו מבלי שרבינו יקום לכבודו, לכבוד התורה.

ועוד נוכחנו בכבוד התורה של רבינו, לעתים בעת עריכת השולחן הכריזו בשמו של אחד הבחורים שנבחר על מסכת או למד שעות רצופות והכינו עבורו חתיכת קוגל משיירי רבינו, אך עוד בטרם ניגש אותו בחור הגיע יהודי נכבד, גביר גדול, וביקשו להעניק לו את השיירים שהוכנו עבור אותו בחור, אך הרבי רמז מיד שלא יעשו כן, כאומר "אלו שירים שכבר הוקדשו לכבוד התורה, ללומדי התורה"...

זכורני שהיה יהודי ת"ח אחד שהיה מוציא קונטרסים של חידושי תורה שלו על הש"ס, כל אימת שהוציא לאור קונטרס כזה היה מגיע אל הרבי ומעניק לו את ביכוריו והרבי עשה מזה עסק גדול כל כך, החשיב וייקר את פרי עמלו של תלמיד חכם, עד שהייתה תקופה שאותו אברך הוציא את קונטרסיו במיוחד כדי להביא אל הרבי, הוא אפילו לא הפיץ אותם, כדאי היה לו לחבר ולהדפיס את חידושיו רק כדי להביאם לרבינו בראותו את הנחת רוח והחיות העצומה שהוא גורם לו בזה.

את אהבת התורה של רבינו זי"ע אין לשער, משחר נעוריו ועד יומו האחרון בעלמא הדין היה דבוק בלימוד התורה הקדושה. התבטאות נדירה שמעתי מפ"ק על שקידתו בשנות בחרותו, היה זה כששאל אותי פעם מה אני לומד והשבתי "שולחן ערוך הרב הלכות שבת". "כן" הגיב רבינו כלאחר יד, "גם אני בתור בחור למדתי הרבה שולחן ערוך הרב הלכות טריפות"... וסיפר לי ידידי הרה"ג ר' חיים אלעזר גוטמן שליט"א ששמע מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שאביו אדמו"ר זי"ע אמר לו שלפני האירוע המוחי הראשון (בתשמ"ז) ידע והכיר על בוריו כל רש"י בש"ס.

זכורני, עוד בבחרותי, באחת השנים כשנסענו עם הרבי זי"ע לפולין כנראה לז' שבט, עלינו למטוס ובראשו הרבי זי"ע, הרבי התיישב במקומו וכעבור דקה שלף גמרא והתחיל ללמוד, וכך מתחילת הטיסה עד סופה, מההמראה עד הנחיתה ישב שקוע בגמרא, זה נכנס לנו לעצמות.

לא היה שייך אצל רבינו לבטל אפילו רגע אחד, וכשראה אחרים מעבירים את זמנם לא היה יכול לסבול זאת. זכורני פעם הלך רבינו להשתתף בחתונה כשאליו מתלווים כמה בחורים מאנ"ש ובהגיעו לשמחה פילסו עבורו מקום.

אחד הנוכחים בראותו את המחזה פנה אל רבינו והעיר לו על התנהגותם, כשהוא משתמש בביטוי "למה הבחורים שלך - דייע בחורים" רבינו בשמעו זאת נענה בחריפות "סאיז נישט מיינע בחורים, אלו אינם הבחורים שלי, הבחורים 'שלי' הם רק בחורים שלומדים תורה ויראת שמים"...

"ריקוד עד כלות הכוחות"

מעולם" מתבטא באוזניו בהתרגשות הרה"ח ר' מאיר בלז שליט"א, מחשובי אנ"ש בצפת, שזכה באותם ימים לשמש בקודש אצל רבינו.

כל אחד מתושבי צפת עיה"ק ששוחחנו עמו השבוע לא ישכח את אותה הכנסת ספר תורה שנחרטה באותיות זהב בדברי ימי עיה"ק צפת בגלל ריקודיו המופלאים של רבינו.

היה זה הריקוד האחרון, ה'הכנסת ספר תורה' האחרונה בחייו של רבינו. שלהבת אש התורה של כמעט שמונים שנות דביקות בתורה, של לימוד תורה מתוך מסירות נפש, מסכת חיים של 'שישו ושמחו בשמחת התורה - כי טוב סחרה מכל סחורה', בירושלים עיה"ק, ברח' בהר"ן, בארצות הברית, בשיכון ה' במקהלות עם קודש, התנשאה והתלקחה באור יקרות רוחני בשעת ערב של אותו יום בשלהי חודש אלול, כשרוב קהל אנ"ש דווקא אינם מקיפים ונוכחים.

שם למרגלות בית החיים העתיק של עיר הסוד, נערך הריקוד האחרון של הרבי זי"ע לכבוד התורה בעלמא הדין, ריקוד שאשרי עין ראתהו.

הריקוד הבלתי נשכח במדרגות

"הרבי הגיע לכתיבת האותיות ליד מוסדות 'בת עין' מגולל באוזניו הרה"ח ר' אהרן שווארץ שליט"א שזכה לשמש בקודש את רבינו באותם ימים, "הוא התכבד בכתיבת אות בספר התורה וברגע שהספר תורה יצא מפתח הבית, תוך כדי שהחלו לרדת במדרגות פצח הרבי בריקודים נשגבים בהתלהבות עצומה לכבוד התורה, וכך המשיך רבינו לפזז ולרקוד אל מול ספר התורה תוך כדי ירידה במדרגות.

"כשיצאו עם ספר התורה מהבניין הרבי היה שרוי ממש באפיסת כוחות מרוב הריקודים, הגע בנפשך, ריקוד שכזה תוך כדי ירידה במדרגות בגילו ובשנותיו של רבינו. פניתי אל הרבי ושאלתי אם ירצה לשוב לבית מדרשו לפוש קמעא, אך הרבי השיב בשלילה. "ברצוני לנסוע אל המקום שאליו יגיע ספר התורה" אמר, וכך עשינו.

נסענו אפוא לחצר תלמוד התורה 'בת עין' לשם הובל ספר התורה בתהלוכה. הרבי הגיע לשם וכיון שהגיע ספר התורה יצא הרבי לקראתו בריקוד מחודש, עם כל הכוחות ואש ההתלהבות, מחול לצדיקים לכבודה של תורה, כאילו לא רקד לפני שעה קלה עד כלות הכוחות.

הרבי רץ הלך וחזור כנגד ספר התורה, מתנשא מעלה מעלה בריקודיו, טפח וטפחיים מעל הקרקע, בבחינת 'ודוד מפזז ומכרכר בכל עוז', עד כי אפילו האברכים הצעירים לא הצליחו להדביק את ריקודיו,

ה'הכנסת ספר תורה' האחרונה בחיי הרבי זי"ע

"בתקופה האחרונה לחיי הרבי היה דבר מופלא" סח לנו הרה"ח ר' אברהם אילוז שליט"א נהגו של רבינו בעיה"ק צפת, "היו אז בצפת כמה מעמדי הכנסת ספר תורה שנערכו יחסית בזה אחר זה, מדי כמה שבועות השתתף הרבי במעמד אחר לכבודה של תורה.

"ההרגשה היא, במבט לאחור, כי משמים סובבו שהרבי, שהתורה הקדושה הייתה משוש חייו עלי אדמות, ייפרד מן העולם מתוך 'הכנסות ספר תורה', מתוך חיבוב התורה הקדושה אותה כל כך אהב וייקר יותר מכל הון שבעולם".

בער"ח ניסן תשס"ט, כחצי שנה לפני הסתלקותו, התקיימה הכנסת ספר תורה לבית מדרשו של רבינו שיצאה מביתו של הרב רז ליברמן שליט"א מג"ש בביהמ"ד, אותו יום, מספר לנו הרה"ח ר' משה לוסטיג שליט"א, נסע הרבי לאמירת יו"כ קטן במירון ולאחר מכן שב לצפת והשתתף בתהלוכה בריקודי עוז לכבוד התורה.

בחודש אלול עצמו, האחרון לחיי רבינו, נערכה הכנסת ספר תורה למוסדות ברסלב בצפת בה השתתף רבינו, והמעמד האחרון היה הכנסת ספר תורה למוסדות 'בת עין', עליו שמענו השבוע בהרחבה מפי כמה מאלו שנכחו בו.

הריקוד האחרון

יום ראשון, י"ז אלול תשס"ט, השבוע האחרון של הרבי זי"ע בעיה"ק צפת. כמה ימים לאחר מכן ייפרד רבינו בפעם האחרונה מצפת העיר שאיווה למושב לו, ייסע לבני ברק ל'שבת סליחות' ומשם לירושלים עיה"ק לראש השנה, לאחר מכן ישוב לבני ברק, בה נסתלק ליישיבה של מעלה ביום הקדוש תש"ע.

באותו יום ראשון נערכת בצפת 'הכנסת ספר תורה' מפוארת לביהמ"ד שעל ידי מוסדות 'בת עין' שבשכונת מאור חיים בשיפולי צפת. את ספר התורה תורם הגה"צ רבי יקותיאל יצחק שווארץ שליט"א אבד"ק בראד בארה"ב, שבאותם ימים זכה להשתדך עם רבינו, כשלקח לחתן את נכדו של רבינו, הרה"צ ר' משה מרדכי שליט"א, בן חדב"נ הגה"צ רבי שמחה קארנריץ שליט"א, שהגיעו אף הם לקחת חבל בשמחת ההכנסת ספר תורה בצפת.

באותה הכנסת ספר תורה האחרונה בחייו, שהייתה גם למפרע מעמד הפרידה של רבינו מיהודי צפת, הגיעו ריקודיו של רביה"ק לפסגות נשגבות, "זכיתי לראות את רבינו בלא מעט הכנסות ספר תורה, אך ריקוד כפי שרקד באותה הכנסת ספר תורה לא ראיתי

לאמירת 'לדוד מזמור', הרבי היה ניגש לפני התיבה ואומרו בנוסח של ימים נוראים בהשתפכות הנפש מרעידת לב, ומיד לאחר מכן בהתלהבות מחודשת יצא בריקוד חדש לשירת "שאו שערים ראשיכם" כשספר התורה נישא אל ארון הקודש.

אי אפשר שלא להזכיר את הזהירות והיראה העצומה שהייתה לרבינו לפני ספר תורה, איך בכל קריאת התורה, כשהוליקו את הס"ת לבימה ולאחר מכן בדרכו חזרה לארון הקודש, היה רבינו הולך אחרי ה'ספר תורה' בתנועה מיוחדת, בראש מורכן, כשידיו חובקות זו את זו, שומר ומשגיח על כבודו של הספר תורה, ואם חלילה אירע ומישהו דחף או נגע שלא בכבוד וכדו' היה רבינו דרוך ועומד על המשמר בעין פקוחה, הרבה יש עוד לתאר ולהרחיב בעניין זה.

למעלה מהשגת בן אנוש

כל הנושא של 'ספר תורה' אצל הרבי זי"ע היה משהו אחר, גבוה ונשגב מהשגת אדם מן השורה, חובר לשיחה בדיוק בנקודה זו המושב"ק הרה"ג ר' שלמה זלמנוביץ שליט"א, ראינו בחוש שכל התנהגותו של רבינו עם ספר תורה הם כוחות על טבעיים, לא כוחות בן אנוש.

הריקודים של הרבי בהכנסת ספר תורה היו דבר בלתי רגיל, דבר שהוא למעלה מהשגתנו, אבל כך בדיוק היה גם הכבוד של הרבי לספר תורה, המושב"ק הרה"ח ר' יעקב חיים אשנברג שליט"א מספר שבאחת הנסיעות הראשונות לפולין לקחו ספר תורה מארץ ישראל והוא (ר') יעקב חיים) נשאו בידו, כשהרבי צועד אחריו ועינו פקוחה כל הזמן על ספר התורה.

כשהגיעה השעה לעלות למטוס הכריז הדייל ברמקול כי "האדמו"ר מלעלוב" ייכנס ראשון למטוס, אך הרבי מיד הצביע על ספר התורה האחוז בידיו של ר' יעקב חיים באמרו "זה, זה ייכנס ראשון", ספר התורה קודם.

הרה"ח ר' שמחה שליט"א מספר תמיד איך דפק פעם אצל הרבי זי"ע בביתו בצפת כשהוא נושא בידו ספר תורה שהביאו מבני ברק לבית רבינו. רבינו פתח את הדלת לתומו, אך ברגע שראה ש"ספר תורה" לפניו אחזתו בהלה ויראה שכזאת שלא שייך לתארה במילים, כמי שאינו יודע מה עושים קודם, הוא לא התכוון לכך, והיה זה מעמד נורא הוד שהמחיש היטב כמה יראה ואימה יש לרחוש כלפי ספר תורה.

ואספר בזה מה שעניי ראו ולא זר, לפני אחד החגים נכנסתי לחדרו של הרבי ליד בית המדרש, והנה להפתעתי מצאתי את הרבי יושב ליד שולחנו כשבידו מטלית וחומר ניקוי לכלי כסף והוא מבריק בידו את הכתר והטס וכלי הכסף של ספרי התורה, מתברר שהרבי בעצמו נטל את החומר ואת כלי הכסף כדי לנקותם ולהבריכם לקראת החגים הבאים לטובה, ועשה הכול מתוך פשטות וענווה טהורה וכבוד ספר תורה.

אמר הכותב, בעניין זה שמענו מהרה"ג ר' יחזקאל שרגא שימון שליט"א רב דק"ק צאנז בדרום צפת את הסיפור הבא:

בשלב מסוים נטל רבינו את מקלו והניפו מעלה ויצא במחול מיוחד עמו בתנועות של שמחה מלהיבות, כשהוא מרים ומנשא את כל הקהל מקטון ועד גדול בשמחת התורה.

וזה היה ריקוד... ריקוד נשגב שעד היום למעלה מעשור ומחצה, עדיין מבעיר באש בוערת את נשמתנו.

"הרבי הניף את המקל בעוז וסובב אותו אנה ואנה בעוז ובהתלהבות שהרטיטה והלהיבה את הקהל כולו" מתאר גם הרה"ח ר' מאיר בלז שליט"א, "היה זה ריקוד פלאי, ריקוד שמיימי, שכמוהו טרם חזיתי, את השמחה העצומה שקרנה מפניו של הרבי - לא שייך לתאר במילים, למעשה כל מה שהיה שם באותו מעמד היה יוצא דופן, למפרע מתברר שבריקוד זה נפרד הרבי למעשה מעיה"ק צפת ויושביה".

בעיצומם של הריקודים נטל רבינו את נכדו החתן הרב משה מרדכי קארנרייך והורה למחותן אב"ד בראד שליט"א - תורם ספר התורה לרקוד עמו, וגם עם אביו המחנות הגרש"א קארנרייך, ולאחר מכן הצטרף גם רבינו ורקד יחד עמם, כעבור פחות מחודש התברר שרבינו חזה בעיני קדשו שכבר לא ישתתף בשמחת החתונה לדאבון לב, ובאותה שעה כבר ערך עמם ריקודים מעין חתונה, בבחינת 'ביום חתונתו - זה מתן תורה'.

"כשהרבי יצא מהמעמד" מוסיף ומספר הרה"ח ר' אהרן שווארץ שליט"א, "לאחר עבודת הקודש של הריקודין עילאין, הוא היה שרוי בחולשת הגוף עצומה, פניו להטו, מרוב מאמץ לא היה מסוגל לשאת את הכובע על ראשו, זכורני שהחזקתי לו את הכובע וכך נכנס רבינו למכונית ונסע לבית מדרשו.

הטלפון באישון ליל: "מה קורה עם ספר התורה"

בבית מדרשו המתין קהל גדול לרבינו, היה זה חודש אלול ויהודים רבים הגיעו להתברך מפי קדשו. רבינו שב לביהמ"ד ועד שעה מאוחרת בלילה ישב וקיבל קהל לעצה וברכה במסירות ובאהבת ישראל, רק באישון ליל סיים רבינו לקבל את הציבור.

הייתי לבדי עם הרבי בחדר והנה לפתע פונה אליי הרבי ואומר לי: "צריך להתקשר בדחיפות לרב שנעק (הרה"ג ר' יונה שנעק שליט"א מנהל מוסדות 'בת עין' בצפת, שגם מפיו שמענו השבוע את המעשה) האחראי

על הספר תורה ולשאול מה קורה עם ספר התורה, **לוודא שהוא שמור ונמצא במקומו, שלא לקחו אותו מכאן!**"...

הרבי לא היה רגוע, היה זה כאמור מאוחר מאוד בלילה אך כמובן שמיד נטלתי את הטלפון והתקשרתי אל הרב שנעק, כשמסרתי לו לתומי את מילותיו של הרבי "לוודא שספר התורה שמור, שלא לקחו אותו מכאן" לא היה קץ להפתעתו, הדיבור ממש נעתק מפיו.

ומה מתברר, באותה הכנסת ספר תורה הוכנסו שני ספרי תורה חדשים, כשהסיכום מראש בין ראשי המוסדות בצפת לבין הנדבן היה שאחד מספרי התורה ייחנך ויוכנס בצפת אך מיד לאחר מכן ייקחו אותו לארצות הברית, וכך היה מיד לאחר סעודת המצוה יצא אחד מספרי התורה בדרכו לשדה התעופה לארה"ב, כשאיש למעט הנדבן ומנהלי המוסדות לא יודע על כך.

כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע א"ה הכנסת ספר תורה שהכניס הרה"ח המפוראר רבי אהרן מענדל פיינר אייזען זצ"ל

אלא שהרבי בהרגשה רוחנית שמיימית דקה, שאין להבינה בהבנת בן אנוש, הרגיש ברוח קדשו שספר התורה שהוכנס היום איננו כאן, הוא לא מונח במקומו, בארון הקודש, הוא התרחק ונלקח מכאן, ועל כן ביקש לוודא שהכול כשורה עם ספר התורה... ויהי לפלא.

לאחר הסתלקותו של אדמו"ר זי"ע סיפר הרב שנעק את הסיפור המפעים הזה באוזני כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מבני ברק, שבעקבות כך ביקש ממני לשמוע מכלי ראשון מה היו דבריו של אביו אדמו"ר זי"ע בקודש פנימה.

"יהיה לו עוד אח"

בשולי המעמד, הנה עובדה נוספת שמספר לנו השבוע הרה"ח ר' אייזיק וייס שליט"א מלמד בת"ת 'בת עין' בצפת:

מעמד ה'הכנסת ספר תורה' התקיים ביום

ראשון י"ז אלול, אך קודם המעמד הגיע הרבי זי"ע לביקור כבוד בתלמוד התורה לבקשת מחותנו אב"ד בראד שליט"א תורם הס"ת. באותו מעמד עברו הילדים לפני הרבי וקיבלו מידי קדשו וופלה.

אף בני שיח' שלמד בתלמוד התורה עבר לפני הרבי וקיבל מידו וופלה, לאחר מכן ביקשתי מבני, שהיה אז ילד בן שש, שיעבור שוב לפני הרבי ויבקש וופלה נוסף "פאר מיין ברודער - עבור אח שלי". בני עשה כמצוותי ועבר בשנית וביקש מהרבי וופלה נוסף 'עבור אח'.

הרבי במאור פניו נעתר לבקשתו והושיט לו וופלה נוסף עבור אחיו, אלא שאז התערבתי אני ואמרתי לרבי בלשון רבת משמעות "אבל אין לו אח"... הרבי הביט בי במבט מחויך והבין מיד את העניין (באותה תקופה היה לנו בן יחיד ורצינו מאד להיושע בבן נוסף).

"בעז"ה עהר וועט האבן נאך א ברידער - בעז"ה יהיה לו עוד אח" נענה הרבי על אתר ובירך.

חודש תמוז תש"ע, לאחר שהרבי כבר נסתלק לשיבה של מעלה, ערכנו בעיה"ק צפת את שמחת הברית לבניו השני שיח' שנולד למזל טוב. באמצע סעודת הברית פונה אליי אחי שיח' ומזכיר לי נשכחות, את המאורע ההוא בביקור בחיידר, הברכה שנזרקה מפיו של הרבי זי"ע בדיוק לפני תשע וחצי חודשים.

"יהיה לו עוד אח"... וככל היוצא מפיו יעשה.

זכרנו לחיים

וסיפור מופלא נוסף מספר לנו הרב יונה שנעק שליט"א מנהל מוסדות 'בת עין': היה זה באותו מעמד 'קבלת פנים' שהתקיים בשעות הבוקר לפני הכנסת הספר תורה, בו השתתף כאמור הרבי זי"ע כשהוא מאציל מהודו על המעמד ועל כל ילדי הת"ת.

שאלתי אז את הרבי איזה ניגון לשיר, היה זה כאמור חודש אלול והרבי הציע לשיר 'זכרנו לחיים', מיד פצחנו בשיר זה עם כל ילדי הת"ת כשהסתיימה השירה בתום מספר דקות הבטתי על הרבי כשואל איזה ניגון לשיר כעת, והרבי משיב לי 'זכרנו לחיים'.

כך היה גם בפעם השלישית, והרביעית, כשהרבי פותח שוב ושוב בשירת 'זכרנו לחיים'. באותה שעה היה הדבר לפלא בעינינו, אך לא ארכו הימים, ביום הקדוש תש"ע נתבקש רבינו לשיבה של מעלה, ואז כבר הובן הכול למפרע.

היה לו לרבינו בצפת ספר תורה ישן שהביא עמו מבני ברק, אני ששימשתי כ'בעל קורא' הבחנתי לעתים קרובות בשאלות שונות בספר התורה, הוא לא היה כמו ספרי התורה המהודרים של היום, כאן מצאתי וי"ו ארוכה וכאן רי"ש קצרה, פעם בעודי צועד לצד הרבי נענית ואמרתי שספר התורה בבית המדרש אינו בשיא ההידור, בלשון המעטה, ויש למסרו לבדיקה בהקדם.

ברגע שיצאו המילים מפי ראיתי את רבינו מזדעזע עד עמקי נשמתו, כאב נורא השתרר על פניו, כאב לו לשמוע אותי מדבר כך על ספר התורה...

כמובן שבראותי את צערו הנורא עזבתי את הנושא, אך הרושם הנורא נחקק בעצמותי, לאמור: גם כשמדברים על ספר תורה - שאינו אדם בעל רגשות, ואפילו כשהכוונה היא לתועלת, עכ"ז צריך להיזהר ולדבר אודותיו בכבוד, ביראה, 'לא לדבר לשון הרע על ספר תורה', הרגשה רוחנית דקה שאין לאדם מן השורה, ע"כ.

"מגיע לי מזל טוב"

לאורך שנות הנהגתו של רבינו התקיימו כמה

וכמה הכנסות ספרי תורה החקוקות לנצח בלב קהל אנ"ש, כשכל אחד נוצר בליבו תמונות חיות של ריקודיו המופלאים של רבינו, אם זו הכנסת הספר תורה שהתקיימה בשיכון ה' בשנים הראשונות להנהגתו, או זו שהתקיימה לבית מדרשו ב'בית שמש' לע"נ האב"ר הבלתי נשכח הגה"ח רבי זאב צבי קאפ זצ"ל, או לבתי מדרשו בביתר ובאלעד, ועוד הרבה מעמדים.

בשיחה עם הרה"ג המשב"ק ר' שלמה זלמנוביץ שליט"א הוא מתאר באוזניו את אותה הכנסת ספר תורה מיוחדת במינה החקוקה בדברי ימי בית לעלוב, הכנסת ספר התורה שכתבתו החלה בידי רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע והושלמה לאחר הסתלקותו ע"י בנו הרבי זי"ע שספר התורה המיוחס עלה בגורלו בהגרלה שהתקיימה בין האחים האדמו"רים בני רביה"ק הברכת משה זי"ע.

באותו היום בו התקיימה ההגרלה, מספר הרה"ג ר' שלמה שליט"א, זכיתי לשהות אצל הרבי זי"ע במעונו בצפת, במהלך היום היה הרבי עסוק בשידוך של אחד מקרובי משפחתו שהתקדם באותו יום ורבינו ערך טלפונים והיה שקוע ראשו ורובו במאמצים כדי לקדם את השידוך ולהביאו לידי גמר טוב, להקים עוד

בית נאמן בישראל. זאת הייתה עבודתו הק' באותן שעות גורליות.

בשעת צהריים החל הרבי באמירת כל ספר התהלים כדרכו בקודש מדי יום ביומו, לאחר מכן נכנס הרבי לחדרו וכעבור זמן יצא משם וניגש אליי ובישר לי במאור פנים "ס'קומט מיר א מזל טוב, מגיע לי מזל טוב הייתה כעת הגרלה על הספר תורה של אבי זי"ע וב"ה זכיתי בו", וניכר היה עליו גודל השמחה על הזכייה העצומה, הוא השתוקק מאד לזכות בספר תורה קדוש זה.

לאחר שמסר רבינו את הס"ת לסופר להשלימו ברוב הידור, התקיימה הכנסת ספר התורה ביום ה' אלול, הלילת רביה"ק הרדצ"ש זי"ע, לבית מדרשו בשיכון ה' בבני ברק. בהוראתו של רבינו מטעם הכמוס עמו לא התקיימה תהלוכה רבת ברחובות קריה.

כתיבת האותיות נערכה בעזרת הנשים של בית מדרשו ומשם הובלה בריקודים ושמחה לבית המדרש שם התקיימו ריקודים לכבודה של תורה ורביה"ק רקד אז באופן בל יתואר והיה שרוי בהתרוממות רוח עצומה, לא אשכח את הריקוד המופלא בו יצא עם אחיו כ"ק מרן אדמו"ר מהרי"ד שליט"א טפח מעל הקרקע בהתלהבות ודביקות, מחול לצדיקים.

באהלי צדיקים

הרה"ג ר' יאיר וינשטוק שליט"א - נו"נ לרבוה"ק

התורה עלתה למרום

סיפור מיוחד לכבוד הכנסת ספר התורה שנכתב בקדושה ובטהרה

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית מרת לאה איטה ע"ה מחבה"ט של כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

כמיהה נסתרת

בעיר אמסטרדם, לפני כשלוש מאות שנה היה הדבר.

בעיר ההולנדית השלווה שסמלה הוא טחנות הרוח המפורסמות ומי הנהרות והתעלות הנוצצים כחוטי משי בזהב השקיעה, התגוררו זוג מיקירי הקהילה, יהודים תמימים, יראים ושלמים, רבי משה ואשתו - זוג אשר ליבם היה

אולם בתוך האושר הזה טמונה הייתה כמיהה עמוקה וצער שכסס בלבבות יומם ולילה.

שנים ארוכות כבר חלפו מאז נישואיהם, ועדיין לא זכו השניים לזרע של קימא. מדי בוקר עלתה תפילתם מלב קרוע וכואב. הם כאמור נתנו צדקה ברוחב לב שהפליא אף את הנדיבים בעם, תמכו בתלמידי חכמים עניים שקפאו בקור החורף, והאירו פנים לכל דורש עזרה - אך למרבה הדאבון עדיין לא נושעו.

החלטה גורלית

יום אחד, כשהשמש הסתתרה מאחורי עננים כהים והגשם טיפסף על חלונות הבית כדמעות מן השמים, ישב רבי משה וראה את אשתו מביטה בחלל האוויר בעיניים אדומות מבכי. חוט דקיק פקע בלבו אותה שעה.

"מה אומר ומה אדבר" אמר בקול רוטט, "הנה זמן רב אנו מבקשים מהשם יתברך דבר אחד, ואולי הגיעה השעה לעשות מעשה יוצא דופן - משהו שיקרע שערי שמים ויעורר רחמים למעלה".

עיניה של האשה נצצו ככוכבים בלילה. "ומה הרעיון שעלה על ליבך?"

"ספר תורה", לחש רבי משה ומבטו יוקד. "אבל לא ספר תורה רגיל, אלא הכי כשר ומהודר

כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א בהכנסת ספר תורה בבית מדרשו באלעד

שבעולם עם כל היופי והטוהר אליו אפשר להגיע".

האשה הבינה כי בעלה מתכוון לא רק לכתיבת ספר תורה, אלא להקריב קרבן יקר שימליץ עליהם לפני כסא הכבוד.

דרך ארוכה

"אבל דעי", המשיך רבי משה כשקולו רועד מהתרגשות, "מעשה זה יבלע את כל עושרנו וכספנו כאש בוערת. אנחנו נחיה בפשטות, נאכל פת במלח ונשתה מים במשורה, אבל נעשה את משכן לשכינה ונכתוב בערתו יתברך את ספר התורה הכי מהודר וכשר בעולם".

"אני מסכימה בלב שלם", השיבה האשה, ובקולה נשמעה תקווה. "מה שווה כל הכסף והזהב לעומת הזכות לראות ילד שלנו רץ בחצר ומצחק?"

וכך הם יצאו לדרך ונסעו לעיירה קטנה ושכוחה אי שם בין הרים וגבעות. שם, באכסנייה של יהודי ירא שמים, התחילו לפעול להגשים את החלום הגדול שלהם.

הידיעה התפשטה בעיירה כאש בשדה קוצים - יש כאן יהודי עשיר כקורח שבא מאמסטרדם והוא מחפש צבאים חיים, ומוכן לשלם באדרכמוני זהב טהור. ציידים יצאו לחפש את בעלי החיים בין עצי היערות הסמוכים, ועד מהרה שבו והביאו עשרות צבאים צעירים ובריאם.

כתיבה שלא מעלמא הדין

מיד לאחר מכן הוזמנו שוחטים מומחים שהגיעו מערים רחוקות וקרובות, יהודים יקרים שפניהם קרנו מיראת שמים. השחיטה נעשתה בדקדוק רב ושמידת כל ההלכות בקפדנות.

את בשר הצבאים חילק רבי משה לעניי העיירה, והאשה הפכה למשרתת נאמנה, מכינה סעודות מלכים לאנשים שלא ידעו מימיהם מהי ארוחה משובה. העורות עובדו בידי אומנים מומחים.

שלושה סופרי סת"ם הובאו מרחבי הארץ - אנשים מומחים שכל אות שכתבו הייתה בתכלית ההידור והיופי. מדי בוקר הם טבלו במקווה טהרה ככהנים המתכוננים לעבודה בבית המקדש, ומדי יום ישבו וכתבו חמש שורות בלבד - חמש שורות שהאותיות שלהן בהקו כפנינים ומרגליות.

מעשה אומן

בעוד הסופרים יוצרים את היצירה המופלאה, בני הזוג לא התבטלו. האשה תפרה מעיל לספר התורה, מעיל מפואר שלא נראה כמוהו, משי וקטיפה ארגמנית סמוקה והיא עמלה עליה ללא לאות. היא רקמה עליה את שמה ושם בעלה באותיות משי בגוון זהב שנצצו וזרחו למרחקים.

הבעל הזמין אצל צורף ידוע כתר תורה עשוי כסף טהור שהזכיר בגודלו ויופיו כתר מלכות, ו"יד" עשויה כסף וזרועה יהלומים קטנים. עצי החיים נעשו מעץ ארז משובח והיקר ביותר, משובצים באבני חן ומעוטרים בלוחות כסף עגולים בראשיהם.

תורת ה' תמימה

שנתיים וחודשיים - זמן שהיה ארוך לרבי משה וזוגתו כשבוע שנות הרעב במצרים - חלפו עד שהושלמה היצירה הנפלאה. כשחזרו לאמסטרדם, הם היו עניים בכסף אבל עשירים ברוח, עייפים בגוף אבל נשמתם מלאה אור וגיל. הם חזרו עם ספר תורה שאין כמוהו ליופי והידור.

הכנסת ספר התורה הייתה מפוארת כחתונת בני מלכים. אלפי אנשים התקהלו ברחובה של עיר ושרו שירים של שמחה בתורה ובקדושתה, ילדים אחוזי אבוקות בוערות ושרו בקולות ענוגים שירים לכבודה של תורה. רבנים חשובים נשאו את ספר התורה תחת אפריון קטיפה מקושט ברוב פאר והדר בצורת הכרובים שהיו בקודש הקודשים, והמון יהודי העיר הלך אחריהם ושר שירי הלל בתופים ומחולות.

כשהגיעה התהלוכה לבית הכנסת, כיבדו את רבי משה בהכנסת הספר להיכל. זה היה הרגע הגדול - הרגע עליו חלם ללא הרף, הרגע עבורו הקריב את כל עושרו.

אותיות פורחות באוויר

אבל בשבת הבאה, כשעלה רבי משה לתורה והקורא התחיל לקרוא בספר החדש, קרה דבר איום ונורא.

בעל הקורא נעצר באמצע הפסוק, פניו החווירו כסיד ההיכל, וה"יד" הכסופה רעדה בידו כעלה נידף בסערה.

שורה שלימה - שורה שלימה מן העמוד בו קרא - הייתה חסרה!

חיל ורעדה עברו בקהל כמשב רוח מקפיא לבבות. רבי משה לא האמין למראה עיניו והרגיש כיצד ליבו נקרע לגזרים. כיצד זה קרה? והרי הספר עבר הגהה, ועוד אחת ועוד אחת... כל העמל, כל הכסף, כל החלומות - והנה ספר התורה פסול!

בצער ובכיה גללו את הספר, הליבשו עליו את המעיל הנהדר בארשת פנים של מי שמלבישים תכריכים לנפטר, בר מינן, וקשרו עליו את האבנט מבחוץ. זו הייתה שבת מלאה צער ויגון, וגם מילות התנחומים של הרב לא עזרו לפוגג את התוגה בלבו של ר' משה ולב כל העדה.

חלום מופלא

אבל למחרת בבוקר, כשהייאוש והעצב קנו שביתה במעיו של רבי משה, נשמע קול מן הרחוב, "ר' משה פתח נא את הדלת", הוא אץ לפתוח והרב התפרץ לביתו כרוח סערה ופניו קורנוגות באושר, ועיניו זרחו באושר.

"ידידי היקר!" קרא הרב בנשימה עצורה, "התעלומה הובררה. חלמתי הלילה והדבר ברור אצלי כחלום אמת, צדיק גדול בא אליי בחלום והודיע לי - דע לך כי ספר התורה של ר' משה כשר בתכלית! הוא זורח כשמש בצהרים ואין בו פסול כלל. אף אות אינה חסרה בו.

"אבל ראינו שחסרה בו שורה שלמה?" שאלתי בחלום

"אח, זה היה רק בלבול מוחין. רצו להטעות אתכם הספר כל כך קדוש וטהור, שרק מלאכי השרת ראויים לקרוא בו - ולכן הוא נלקח הישר לשמים!"

רבי משה בהה ברב בתדהמה וצבט את עצמו כלא מאמין. האם אפשר הדבר? האם החלום הוא חלום אמת?

הנפ הנדול

הרב לא השאיר מקום לספקות. הוא אחז ברבי משה והוביל אותו לבית הכנסת הסגור. הם נכנסו בדממה קדושה, ניגשו אל ארון הקודש כמו כהנים נכנסים לקודש הקודשים.

הסיטו את הפרוכת, פתחו את הארון - והמקום שבו עמד ספר התורה היה ריק!

"דע לך שבית הכנסת היה נעול כל העת ורק בידי נמצא המפתח, איש לא היה כאן" אמר הרב לר' משה.

ר' משה הסתכל בעיניים מזוגגות.

אכן. ספר התורה נעלם, כאילו מלאכים באו בלילה ולקחו אותו לגנזי מרומים.

כעת לא נותר שום ספק. הנה ההוכחה הברורה ביותר - הספר נתקבל בישיבה של מעלה, הוא עלה למקומו הראוי בגנזי מרומים.

"כנראה" אמר הרב בקול מלא שמחה מהולה בחמלה, "היה צריך להיות לך קצת עוגמת נפש, אולי כדי לזכך את השמחה מכל שמץ של גאווה. אבל עכשיו, לאחר הצער הזה, אתה זכאי לחלוטין, והקב"ה ימלא את כל משאלות ליבך".

וראה בנים...

רבי משה רץ הביתה כעופר האילים, ליבו מלא תקווה מחודשת. הוא סיפר לאשתו את המופת הנפלא, ושניהם הבינו כי קורבנם נתקבל ברצון למעלה.

וכעבור שנה - שנה של תפילות מלאות בכי חנוק והרבה דמעות שהזילו כמים - נולד להם בן זכר במזל טוב. ילד חמד ששבה עין כל ביופיו וחכמתו.

הילד הראשון פתח את שערי הברכה, ואחריו באו עוד בנים ובנות ככוכבי שמיים, וברבות הימים זכו בני הזוג לנכדים ואף דור רביעי יולדו על ברכיהם.

בני הזוג זכו לימים ארוכים ושנים טובות, וביתם היה בית של תורה ומצוות. הם ראו את צאצאיהם לומדים תורה ומזהירים כזוהר הרקיע, והבינו כי ספר התורה שלהם - אף שנלקח לשמים - הביא למעונם את הברכה הגדולה ביותר: זרע של קיימא שימשיך לעסוק בתורה ובמצוות לדורי דורות.

וכך נתקיים בהם הפסוק: "אורך ימים בימינה, ובשמאלה עושר וכבוד" - כי מי שמוסר את נפשו ואת כל עושרו למען קדושת התורה, זוכה לברכה ממעל לכל מידה ולכל חשבון.

(על פי סיפור עתיק המופיע בפנקס הקהל של ק"ק אמסטרדם)

איש דורות של צדיקים ראוי עיניו

סיפורים יקרים מגניזו של החסיד הישיש מפרשיסחא ווארקא ואלכסנדר הרה"ח ר' משה ב"ר זצ"ל זיום היארצייט י"ח סיון תשל"ב מאוצרו הטוב של נאמן בית רבוה"ק הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א

הדרשה בערב יום הקדוש

היה מספר ר' משה שהאדמו"ר הזקן מאלכסנדר כיהן גם כרב ומרא דאתרא בקהילת אלכסנדר ומתוקף תפקידו היה צריך לדרוש בערב יום כיפור בבית הכנסת לפני כל נדרי בפני הקהל הגדול שהתקבץ מכל עיירות וכפרי הסביבה שהיו נתונים תחת מרותו.

וסיפר שהוא היה שם בשעה שהרה"ק עלה על הבימה לומר הדרשה ופתח ואמר "ראו נא רבותי, למעשה הייתי אני צריך להסתובב ולכתת רגלי בכל העיירות שאתם מתגוררים בהם, אך בגלל שאין כוחי עמי, ריחם עלי השי"ת וקיבץ את כולכם לכאן, ובכן הנני מבקש מכם בהזדמנות זו בקשו נא רחמים עלי, יחיאל בן מלכה, שאזכה לעשות תשובה שלימה, תבקשו עליי שאזכה לתשובה..."

והיה ר' משה מתאר שדבריו אלו של הרה"ק שנאמרו בשברון לב והתעוררות עצומה נגעו בציפור נפשו של הקהל כולו וכולם פרצו בבכיות נוראות, לקח עוד שעה ארוכה עד שהציבור נרגע מהבכי והיו יכולים לגשת לכל נדרי.

ואי בהאי עסקינן, רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע היה מספר ששמע יהודי די פשוט, גאנץ א פשוטער איד, שסיפר לו שהוא עצמו היה אצל האדמו"ר הזקן מאלכסנדר בערב יום כיפור והנה הגיע הזמן לומר את הדרשה לפני 'כל נדרי', ועלה הרה"ק על הבימה ואמר לקהל:

"דוד המלך אומר בתהלים 'פנה אל תפילת הערער ולא בזה את תפילתם', והפירוש הוא שהקב"ה פונה אל התפילות הערומות, היינו תפילותיהם של אלו שאין להם שום זכויות ומעשים טובים והריהם כערער - עץ יבש חף וריקן מכל זכות, ואינו מבייש את תפילתם - דער אויבערשטער ווענדצען צו די נאקעטע תפילות, ולא בזה את תפילתם ער פארשעמט נישט זייער תפילה..." ומילים אלו שיצאו מפי קדשו די היה בהם לטלטל את הציבור כולו שנאחז בהתעוררות עצומה ובכיות נוראות שנמשכו במשך שעה ארוכה.

ליכ' הסדר אצל הישימה ישראל'

ידוע תיאורו של הרה"ח ר' משה ז"ל וכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א נוהג לחזור עליו בקביעות מדי שנה בשם המשב"ק הרה"ח ר' נח גולדברג שליט"א ששמע מפיו, איך הרה"ק הישימה ישראל' מאלכסנדר זי"ע נכנס לליל הסדר עם הקערה בידו, והיה שם ציבור גדול של אלפי חסידים, והישימה ישראל' היה חיוור כסיד והניח את הקערה על השולחן והכריז כשפניו בווערות כלהבה "ליל התקדש חג, דער וואס גלייבט נישט אז דער נאכט קען מען ארויסגיין פון די

מסוימת, לא ידעתי כיצד קיבל ר' משה את התבטאותו החריפה של הרבי ה'ברכת משה' שהיה צעיר ממנו ביותר משלושים שנה, אם לא הייתה לו חלישות הדעת מהדברים.

אך ר' משה בראתו אותי חייך מיד הפיג את חששותיי ואמר לי מעצמו: "הרבי צודק, אחרי שהסתופפתי בצילם של כל כך הרבה צדיקים הייתי אמור כבר להיות 'רבי' בעצמי - דער רבי איז גערעכט, נאך אזוי פיהל רבי'ס וואס איך האב געקענט וואלט איך געדארפט זיין א רבי..."

בין החסידים הייתה אז ההרגשה, מסיים הרה"ח ר' שמחה, שרבינו ה'ברכת משה' זי"ע היה לו עניין לסנוט בר' משה ולומר את הדברים הנ"ל כסגולה נגד עין הרע, שכן ר' משה נשק אז לשנת המאה לחיי ורהבי ביקש להמתיק ולבטל מעליו כל עינא בישא.

(וכבר פרסמנו לאחרונה מאמר שלם על עבודתו הנשגבה של רביה"ק ה'ברכת משה' שהיה אומר לעתים אמירה חריפה ליהודי, ובאותו הנוכחים היה הדבר לפלא, אך רבינו עשה זאת במסירות נפש למען אותו יהודי, כדי להמתיק ולהעביר מעליו דינים, ואכמ"ל).

בצל האדמו"ר הזקן מאלכסנדר

ר' משה ז"ל עוד נסע אל האדמו"ר הזקן רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע ואודותיו שמעתי ממנו אישית כמה דברים. ר' משה היה מספר ברגש על עבודת התפילה של האדמו"ר הזקן מאלכסנדר, והיה מתאר את התפילות שלו שהיו בקול ובהתלהבות וב'ברען' ובקול רעש גדול, עד כדי כך שכל מי שהיה בבית מדרשו ושמע את תפילתו נמס ממתיקות התפילה עד כדי כך שכל החושים התבטלו.

ועד כדי כך התבטא ר' משה באוזניי, "אם יאמר לך אי מי שהוא היה פעם בשבת בבוקר אצל האדמו"ר הזקן מאלכסנדר והתפלל עמו שחרית, אל תאמין לו, כי כל לב נמס בפני התפילה שלו, לא היה שייך להתפלל יחד עמו..."

והיה מספר ר' משה כי פעמים רבות באמצע שבוע בימות החול יכולים היו לעמוד בחצר ביתו של האדמו"ר הזקן מאלכסנדר ופתאום שמעו זעקה, "ברוך, אתה ה', אלוקינו מלך העולם", בקול אדיר כזה שהשומע היה בטוח שהסיום יהיה 'לשמוע קול שופר', אך הרה"ק המשיך בברכת "אשר יצר", כך נראתה כל ברכת אשר יצר שלו... וסיפר ר' משה שכשהיה עדיין נער צעיר הגיע עם אביו הרה"ח ר' קלמן ז"ל (שעוד נסע להרבי ר' בונם זי"ע) אל האדמו"ר הזקן מאלכסנדר והגיעו בשעת 'מנחה ומעריב' והבעל עגלה שלהם, שהיה יהודי פשוט, בשמעו את התפילה פנה ושאל אותם "האם היום אצלכם יום כיפור?"... עד כדי כך הייתה 'מנחה מעריב' רגילה אצל הרבי הזקן מאלכסנדר.

השבת, י"ח סיון, ימלאו חמישים ושלוש שנה לפטירתו של החסיד הישיש המפורסם ר' משה ב"ר זצ"ל שזכה לאריכות ימים ונסתלק בשנת המאה לחייו, כשעד יומו האחרון לא נס ליחו והיה מספר בצלילות ובהירות מיוחדת על צדיקי קמאי בצילם זכה להסתופף, כשהוא משמש גשר לבני הדור האחרון לצדיקים מדורות קודמים.

בשנותיו האחרונות היה הרה"ח ר' משה מקושר מאוד לרביה"ק אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע כפי שמספר לנו הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א: בכל פעם שהרופאים הורו לר' משה ליטול תרופה וכדו', היה שולח אותי לשאול את רבינו ה'ברכת משה' ולקבל את הוראתו וברכת קדשו.

בל"ג בעומר שנת תשל"א, בהיותו בשנת התשעים ותשע לחייו, הגיע ר' משה להסתופף בטיש של רבינו ה'ברכת משה' לכבוד היום (באותן שנים היה ר' משה כבר שריו בחולשת הגוף עצומה וכמעט שלא התהלך, אך עכ"ז התחזק והגיע במסירות לשולחנו של רבינו, והייתה זו הפעם היחידה שישב בטיש של רבינו).

באותו מעמד ראינו 'א' אלטער חסיד - חסיד מדורות קודמים' איך הוא מסתופף בצל צדיק, לאורך כל הטיש ישב ר' משה ולא גרע עין מהרבי. למחרת, כשביקרתי אצלו שאלתי אותו על הטיש שהיה אתמול, ואמר לי "רואים שהרבי בוער ובויער, אש בוערת ומלהטת בתוכו ורבינו מחזיק עצמו בכל הכוח שלא ייצא מאומה החוצה, עד שלפתע האש פורצת ככבשן העולה על גדותיו מבלי שיוכל עוד לעצרה" זו הייתה הגדרתו של אותו חסיד.

בעיצומו של אותו טיש בל"ג בעומר פנה רבינו ה'ברכת משה' זי"ע אל ר' משה והחל לספר לו את הסיפור הבא: האחים הקדושים הרבי ר' אלימלך והרבי ר' זושא זי"ע לאחר שהלכו יחד בגלות במשך שנים עשרה שנה, הגיעו פעם לביתו של הגה"ק רבי מנחם מנדל מלינסק זי"ע אביו של הרה"ק מרופשיץ זי"ע, ובטרם נכנסו לביתו סיכמו ביניהם שלא יגלו לו מי הם.

אך מיד כשראה אותם הגה"ק מלינסק נענה ואמר להם: "אילו אני הייתי הולך בגלות שנים עשרה שנה הייתי נראה טוב יותר - ווען איך וואלט געגאנגען צוועלעף יאהר אין גלות וואלט איך שענער אויס געזעהן..." ונענה רבינו ה'ברכת משה' לר' משה באותה מטבע לשון:

"אילו אני הייתי זוכה להכיר צדיקים כאלו כפי שאתם הכרתם והסתופפתם בצילם אזי הייתי נראה טוב יותר - ווען איך וואלט געקענט אזעלכע צדיקים וואלט איך שענער אויס געזעהן..."

מוסיף הרה"ח ר' שמחה שליט"א: למחרת כשהגעתי לבקר את ר' משה הרגשתי אי נעימות

אותו שיעור בדיוק

ר' משה ז"ל סבל בערוב שנותיו מבעיה בריאותית מסוימת ובעטייה אסר עליו הרופא לצום ביום כיפור ועליו לשתות, הרופא הוסיף שאם יהיה יום חם ישתה כרגיל, ואם יהיה יום מעונן יוכל להסתפק בשתיית מים בשיעורים. ר' משה הצטער מאד לשמע ההוראה ובא לחזו"א והחל לבכות לפניו "הייתכן שלא אתענה ביום הקדוש?".

החזו"א השיב לו בחריפות "אם אתם אומרים כך אתם אפיקורס, אם התורה אמרה שאסור לכם להתענות עליכם לקיים את מה שהתורה אומרת..."

החזו"א הוסיף ואמר לו "איך תדעו כמה הוא שיעור המותר לשתות?" ובאמרו זאת לקח כוס שהייתה על השולחן וסימן עליה עם עט, באמרו "עד כאן הוא פחות משיעור, מכאן הוא יותר משיעור", כשר' משה ביום עמד לצאת מן החדר אמר לו החזו"א "מה תעשו אם הכוס תישבר? תבואו אלי עוד פעם? ובכן אם הכוס תישבר לכו נא לבית מרקחת ותקנו בקבוקון במידה מסוימת, וזו אותה מידה בדיוק המותרת לשתות".

ר' משה היה חקן מטבעו הלך וקנה את הבקבוק בבית המרקחת ומדד את תכולתו, ונדהם לראות שכמות המים בבקבוקון זה היא בדיוק כמות המים שסימן החזו"א בכוס, אף טיפה אחת לא יותר...

כוחו ככוח אליהו הנביא

מספר הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א ממעתיק השמועה בחצה"ק: שמעתי מהחסיד הישיש רבי משה ביום זצ"ל, שפעם נסע הרה"ק רבי יצחק מווארקא בדרך ובעברו על אם הדרך עבר בעיר פשעדרבו, ונכנס אל האב"ד דשם הרה"ק רבי ישעיה מפשעדרבו זיע"א, ושאל אותו רבי ישעיה בזה"ל: "וואס איז דאס מיט דעם בונימ'ע, ער נעמט דאך צו די גאנצע מענטשן פון פולין, וואס איז זיין כח - מה זה עם בונם [הוא הרה"ק הרבי ר' בונם מפשיסחא זיע"א], הוא הרי נוטל את כל אנשי פולין, מהו כוחו.

השיב לו הרה"ק מווארקא שהיה כידוע תלמידו המובהק של הרה"ק הרבי ר' בונם מפשיסחא זיע"א, שיש לו כח כזה כמו שמצינו אצל אליהו הנביא, שכתוב בספר מלכים (א פרק יט פסוק יט) עליו כך: "וילך משם, וימצא את אלישע בן שפט וגו' ויעברו אליהו ואלי וישלך אדרתו אליו", שאלהו הנביא הלביש את תלמידו אלישע הנביא את אדרתו, וכך משך אותו אליו מיד, וזה מה שכתוב אח"כ: "ויעזבו את הבקר וירץ אחרי אליהו ויאמר, אשקה נא לאבי ולאמי ואלכח אחריך, ויאמר לו, לך שוב כי מה עשיתי לך".

וככוחו של אליהו אף כוחו של רבו הרבי ר' בונם מפשיסחא: "אז ער גיט נאר איינעם די האנט, איז ער שוין זיינער" - כשהוא נותן רק לאחד את היד, הרי הוא כבר שלו.

(מרשימות הרב אהרן גלבשטיין שליט"א).

המזווה? אנחנו אוחזים שצריך לעשות לימין הנכנס לחדר ולא לימין הנכנס למרפסת".

בצאתם החוצה אל המרפסת אמר ר' משה לחזו"א שהוא נזכר כעת במאמר קדוש מהרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא זיע"ע, היו שם בחצר כמה אחיינים צעירים של החזו"א ועל כן אמר החזו"א לר' משה בוא תכנס חזרה לחדר ושם תאמר לי את הדברים.

בהיכנסם פנימה נענה ר' משה ואמר לו בשם הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא זיע"ע הדנה איתא בגמרא ברכות (כה). "אותו היום (שמינו בו את רבי אלעזר בן עזריה לנשיא במקומו של רבי גמליאל) סלקוהו לשומר הפתח וניתנה להם לתלמידים רשות להיכנס".

ומבואר שם כי בימי נשיאותו של רבי גמליאל לא הרשה שומר הפתח להיכנס לבית המדרש רק לתלמידים המעולים ביותר, אלו שתוכם כברם, שפנימיותם כחיצוניותם, כי היה רבי גמליאל מכריז ואומר 'כל תלמיד שאין תוכו כברו לא יכנס לבית המדרש'.

כשנתמנה רבי אלעזר בן עזריה לנשיאות ביטל הוראה זו, והתיר לכל החפץ ללמוד תורה להיכנס לבית המדרש, בלי לבדוק בדרגתו. באותו היום התווספו ספסלים רבים לבית המדרש, לפי דעה אחת בגמרא נוספו ארבע מאות ספסלים, לפי דעה אחרת שבע מאות, עד שחלשה דעתו של רבן גמליאל.

ושאל על זה הרה"ק רבי שלמה לייב שתי קושיות, א', היכן השיגו שומר הפתח כזה שהיה בוחן כליות ולב והיה יכול לדעת מי תוכו כברו ומי לא.

ב', למה חלשה דעתו של רבן גמליאל, והרי רבן גמליאל הייתה לו שיטה ודרך בעבודת ה' שמוטב לברור את הנכנסים לבית המדרש ולדאוג שרק המעולים ביותר ייכנסו, ור' אלעזר בן עזריה הייתה לו שיטה אחרת, וא"כ מה מקום היה לחלישות הדעת.

אלא, אמר הרה"ק רבי שלמה לייב, הביאור הוא כך, כאשר צדיק בהאי עלמא אומר איזה דבר, אזי נברא בכוח דיבורו מלאך בשמים שתפקידו למלא את דברי הצדיק, וזה היה השומר בפתח, דבריו של רבן גמליאל שאמר 'מי שאין תוכו כברו לא ייכנס לביהמ"ד' עשו רושם ומשמים העמידו מלאך שדאג לכך שלא ייכנסו רק מי שתוכם כברם.

והנה בא אברך צעיר בן שמונה עשרה שנה, התנא רבי אלעזר בן עזריה ומיד עם עלותו לנשיאות קבע סדר חדש, שמהיום והלאה כל הרוצה להיכנס יוכל להיכנס, והודו לו מן שמיא וסילקו את 'שומר הפתח' - היינו ששינו את ההנהגה משמים בעניין זה, ומכך חלשה דעתו של רבן גמליאל בראותו שבשמים נקבעה כעת הלכה כר' אלעזר בן עזריה.

ה'חזון איש' התפעל מאוד מדברים אלו, עד שווריד רקותיו בלטו והשתרגו, ונענה ואמר "דאס איז א חסידישע ווארט דאס? דאס איז אמת פשט אין גמרא - וכי זהו רעיון חסידי? זהו הפשט האמיתי בדברי הגמרא". החזון איש בשמעו את המאמר הזה התלהט מאוד עד שהתבלטו הוורידים בשתי רקותיו כשני חבלים בולטים והוא כל כך התפעל ואמר "דאס איז א חסידיש ווארט? דאס איז פשט אין גמרא, וכי זהו מאמר חסידי - הרי זהו הפשט בגמרא".

נידרגיסטע בחינה אויף די העכסטע מדריגה איז דער רשע וואס די הגדה מיינט - מי שאינו מאמין שבלי לזה, אפשר להגיע ולהתעלות מהמדריגה הנמוכה ביותר למדריגה הגבוהה ביותר, הריהו הרשע שאליו מתכוון בעל ההגדה".

שלא תהיה השליחות לשווא

סיפר ר' משה שהיה פעם בליל שבת קודש אצל ה'ישמח ישראל' מאלכסנדר זיע"ע ולפתע הגיע גוי שליח ובידו פתקא של 'הזכרה' של פיקוח נפש להתפלל על חולה מסוכן, ה'ישמח ישראל' קם ואמר "ריבונו של עולם, הנה שלחו כאן גוי, ועברו על שבות מחמת פיקוח נפש (כי האמינו שע"י שליחות זו שיתפלל עליו הרה"ק יינצלו חייו של החולה) אם כן בבקשה שלח נא ליהודי זה רפואה שלימה, כדי שחם ושלום לא תהיה השליחות לשווא".

א חסידישער ווארט? פשט אין גמרא

ר' משה היה מאד מקורב לפאר הדור מרנא החזון איש זצוק"ל, פעם הייתה לו אחיינית בחיפה שהייתה בחודש השמיני וכידוע איתא בחזו"ל כתוב שחודש זה מסוכן ללידה אך הרופאים ביקשו לילדה, ובני המשפחה התקשרו אפוא אל ר' משה וביקשו שיזכיר אותה אצל החזו"א.

וסיפר ר' משה שהוא נכנס לחזו"א עם גרטל ופדיון ובראותו זאת אמר לו החזון איש בחיוך "וואס ווילט איהר מיר מאכן א פוילישער רבי - וכי רוצים אתם להפכני לאדמו"ר פולני?".

השיב לו ר' משה: הגה"ק רבי יהושע מקוטנא זצוק"ל שהיה מגדולי התורה לעת זקנותו החל לקחת קוויטלך מיהודים, כשאמרו זאת לרבי הזקן מאלכסנדר זיע"ע אמר "ער מיט זיין כוח התורה קען נעמען קוויטלעך - הוא בכוח התורה שלו ראוי ויכול לקבל פתקאות מיהודים".

וסיים ר' משה: "אם כן אני מאמין שגם רבינו החזו"א יכול לקחת קוויטל בכוח התורה שלכם" והסכים החזו"א לדבריו ונטל מידו הקוויטל, כעבור כמה רגעים פנה אליו החזו"א ושאלו מדוע הוא עומד ולא יושב, השיב לו ר' משה: "הרי כתוב כשהיו מגיעים לשאול באורים ותומים ש'השואל עומד'..." על אתר החזיר לו החזון איש: הרי כתוב שגם 'המשאיל עומד', ומיד נעמד החזון איש מכסאו וקרא את הקוויטל בעמידה.

לאחר מכן אמר לו החזו"א: "מה שחוששים מהחודש שמיני יש הרבה טעויות בעניין, הרבה פעמים יש טעות בחישוב, ואין זה בהכרח החודש השמיני, ובעז"ה הכול ילך כשורה".

ואז אמר לו החזון איש ר' משה, הגידו נא איזה 'חסידיש ווארט'. פשפש ר' משה בזיכרוננו וחזר על דבר תורה בשם הגה"ק ר' יהושע מקוטנא זצוק"ל, אמר לו החזו"א "דאס איז נישט קיין חסידישע ווארט - איזוה ווארט חסידי שכן ר' יהושעלי מקוטנא לא היה רבי".

ר' משה ניסה להיזכר במאמר נוסף ולא נזכר, והחזו"א ליווה אותו החוצה. בדרכם מן הבית למרפסת הבחין ר' משה שהמזווה קבועה לימין הנכנס לחדר מן המרפסת, ולא לימין הנכנס למרפסת כנהוג, הדבר היה נראה לו מוזר וחשב להעיר ולאחמ"כ נמלך בדעתו שלא לומר מילה. אך כהרף עין שמע את קולו של החזו"א פונה אליו בנעימה "ר' משה, מה אתם חושבים? על

כבודה של תורה

סיפור מיוחד לכבוד הכנסת ספר התורה שנכתב בהידור רב ונדיר בקדושה וטהרה לעילוי נשמתה של הרבנית הצדקנית מרת לאה איטה ע"ה ויוכנס באתר קדישא מירון בעש"ק בהעלותך ברוב פאר והדר

הדרך לאירופה

החסיד המפורסם הרה"צ רבי חיים יצחק כהן זצ"ל, היה מגדולי וחשובי חסידי באיאן בירושלים, ששמו ודמותו היו דמות של פאר בירושלים של פעם.

יום אחד קם ויצא למסע חשוב. העוני בעיר הקודש היה קשה, ואנשי מעשה נשלחו לארצות הגולה לאסוף כספים עבור עניי ארץ ישראל. המטרה הייתה ברורה והדרך ארוכה - דרך האניות אל האימפריה האוסטרו-הונגרית, אל הקהילות הגדולות שיכלו לעזור.

הוא עבר ערים רבות, ביקר בבתי מדרש ובחצרות חסידיות, ובלבו תמיד ההבטחה שבסיום המסע יגיע לעיירה באיאן, שם ישב רבו הגדול - האדמו"ר הקדוש רבי יצחק מבאיאן, ה"פחד יצחק" זיע"א, מגדולי וצדיקי הדור.

התחנה בקרעסטיר

אבל לפני שהגיע לבאיאן, יש לו תחנה חשובה נוספת - העיירה 'בודורג קרעסטור' שבהונגריה, הנקראת בפי היהודים "קרעסטיר". שם, בעיירה הקטנה שמתנוססת לצד הנהר, מתגורר צדיק נודע - הרה"ק רבי ישעיה'לה מקרעסטיר, מגדולי בעלי החסד בדור. שמו נישא למרחקים בזכות שולחנו הפתוח, שעליו סועדים יום יום עשרות ומאות אנשים רעבים. וכל המוסיף גורע.

במוצאי שבת, כשהכוכבים כבר נגהו במרום וההבדלה כבר נערכה עם נר ובשמים, לאחר מנוחה קצרה צעד רבי חיים יצחק אל בית המדרש של רבי ישעיה'לה. רגליו עוד עייפות מן המסע הארוך, לבו מלא ציפייה לראות את הצדיק הנודע בעת מלווה מלכה. הוא פתח את הדלת, נכנס פנימה - ופתאום קפא מבהלה.

על השולחן הגדול במזרח, במקום שנערכות עליו בדרך כלל סעודות קודש, הייתה מונחת דמות מכוסה בסדין לבן. לראשה ולרגליה עמדו פמוטות עם נרות דולקים, כמנהג שנוהגים עם נפטר!

רבי חיים יצחק, כבן משפחת כהנים, ידע מיד את חובתו - אסור לו להיטמא למתים. הוא הסתובב על עקביו ברח החוצה, לבו פועם מהפתעה ומהפחד. איך זה קרה? מי נפטר? מתי?

הגשם והגילוי

אבל בחוץ המתין לו גשם זלעפות. הרוח הקרה והמים הכבדים החלו לחדור דרך בגדיו. הוא עמד תחת הגשם, רועד מקור ומבוכה, לא יודע לאן לפנות.

"מה קרה?" שאלו אחד החסידים שיצא לרגע מבית המדרש וראה אותו עומד ברחוב ורועד.

"לא ראית? יש שם נפטר בבית המדרש!" אמר רבי חיים יצחק בחרדה.

האיש פרץ בצחוק קולני, צחוק שהדהד ברחוב הרטוב. "בוא", אמר בחיוך רחב, "בוא תיכנס ותראה את ה'נפטר' שלך".

הם חזרו פנימה יחד. האיש ניגש לשולחן, הסיר בזהירות את המפה הלבנה - והנה התגלתה חלה ארוכה כקומת איש, שזה עתה יצאה מהתנור, עדיין מעלה אדים חמים.

"זאת", הסביר האיש בעודו מתפרץ בצחוק, "חלה מיוחדת שנאפתה זה עתה במוצאי שבת עבור סעודת מלווה מלכה של רבי ישעיה'לה. הוא עורך כל מוצאי שבת סעודה ברוב עם - אנשים מגיעים ברכבות ממרחקים. הם יגיעו בקרוב, ותראה איך החלה הזאת תהפוך לברכה לרבים".

ואכן, כעבור זמן קצר החל בית המדרש להתמלא באנשים. החלה הארוכה נחתכה לפרוסות רבות, והסעודה עם החלה - החלה.

הגעה לבאיאן

משם המשיך רבי חיים יצחק את דרכו לבאיאן. מורו ורבו האדמו"ר הקדוש רבי יצחק קיבל אותו בחמימות, וימים טובים עברו עליו בצל רבו. הוא למד, התפלל, ושתה ממעיין החכמה בחצר.

בליל שבת, ישב רבי חיים יצחק בבית המדרש הישן. הבניין עצמו נראה כמו שעוד זוכר את הזמן - קורות עץ עתיקות נשאו את התקרה הגבוהה, ספסלים משופשפים ומושחזים ממאות ואלפי שעות של תפילה ולימוד, וארון הקודש מגולף המתנשא בכבוד באמצע הקיר המזרחי. נרות השעווה על השולחנות הטילו צללים רוקדים על דפי הספרים הפתוחים.

הוא גרס בספריו שעות ארוכות - תחילה במסכת שבת, אחר כך עבר לזוהר, ולבסוף שקע במפרשים על פרשת השבוע. הגה ב"אור החיים" בפיוזם עדין. הקול השקט של הלימוד נשזר עם רחש הרוח מבחוץ ועם צליל מעמעם של גשם קל על הגג. הלילה נמשך, הדפים התהפכו זה אחר זה, והשעות חלפו כאילו לא היו.

לפנות בוקר, כשהעיניים כבדו עליו והמילים החלו להתערבב, הניח את ראשו על הגמרא הפתוחה והתנמנם. עיף ויגע היה והשינה חטפנה.

רחש קל, כמעט בלתי נתפס - משהו שבין צעד לבין נשימה - העיר אותו משנתו הקלה. הוא פקח עיניים מבולבלות אל תוך החושך שעדיין מילא את המקום. רק קרן אור דקה מן השחר המכחיל המתעורר חדרה דרך החלון הגבוה ונפלה על אחורי בית המדרש, מאירה ברכות את האבק הרוקד באוויר.

דמות מוכרת מתקרבת לארון הקודש. רבו, האדמו"ר רבי יצחק מבאיאן, צועד בזהירות על

קצות אצבעותיו. גם בחושך יכול רבי חיים יצחק לזהות את הליכתו הייחודית - איטית, מכובדת.

בידיו, חבוק בזהירות יתרה כתינוק יקר, נשא ספר תורה חדש. גווילי הקלף הבהיר שהציצו לרגע מתחת למעיל הקטיפה הארגמני נצצו מעט באור הבוקר הראשון, והוא כמו ראה את האותיות השחורות הבוהקות כפנינים קטנות על רקע שנהב. הכסף של כתר התורה מנצנץ כיהלומים ומרגליות, ובד המשי של המעיל מרפרף קלות. זה ספר תורה שזה עתה הושלם, שנכתב בקדושה ובטהרה.

בתנועות איטיות ומדודות, פתח הרבי את דלתות ארון הקודש. הצירים הישנים השמיעו חריקה קלה שקרעה את הדממה המוחלטת. קולו העדין של הרבי התפרץ לפתע, נשמע חזק יחסית לשקט הכמעט מוחלט: "לה" הארץ ומלוואה, תבל ויושבי בה..." המילים הדהדו ברכות בחלל הריק, נישאות אל הקורות העתיקות ונבלעות בין הספרים.

רבי חיים יצחק הרגיש את נשימתו נעצרת. הוא הבין שהוא עד לרגע נדיר ביותר - הכנסת ספר תורה שלא הוכרזה, שלא נערכה לה מסיבה, שלא היו בה תהלוכות או מוזיקה או צלילי שופרות. אין כאן מאות חסידים רוקדים, אין כאן ילדים נושאים לפידים, אין כאן קהל מתרגש המתכנס לחגוג עם כלי זמר וריקודים סוערים. רק האדמו"ר לבדו, במעמד של עד אחד, מקיים את הטקס הקדוש בפשטות מוחלטת.

הוא רואה איך רבו מניח את ספר התורה בארון הקודש בין אחיו הספרים הותיקים שהביטו באהבה באחיהם הצעיר. הוא רואה את הידיים העדינות של רבו - אותן ידיים שכתבו מכתבים לאלפי חסידים, שברכו מאות חסידים צעירים ומבוגרים, שפתחו בימי חייו ספרי קודש לאין ספור - מסדרות בעדינות את בגדי הספר החדש. הכול נעשה בתנועות מלכותיות כיאה לגזע הקודש רוז"ן.

הזיכרון שנותר

הדלתות של הארון נסגרו בטפיחה חרישית, ודמותו של הרבי נעלמה באותה דרך שהגיעה. רק השקט חזר לשלוט במקום, ורק האור המתחזק לאט הזכיר כי הבוקר התחיל.

כל ימיו, כשחזר לירושלים ולאורך השנים שלאחר מכן, היה רבי חיים יצחק מספר את הסיפור על הרגע הקדוש בבאיאן שלימד אותו על משמעותה האמיתית של הפסוק "והצנע לכת עם אלוך".

והנה, לאחר ששב רבי חיים יצחק כהן לירושלים, הוא חיכה בסבלנות לרגע הנכון לחלוק את הסיפור עם ידידו הקרוב, החסיד הוותיק רבי שמואל אהרן וועבער - מגדולי חסידי לעלוב בירושלים - שהקשיב בריכוז כשרבי חיים יצחק

פרש לפניו את כל פרטי המעשה: המסע והרגע הקדוש בבית המדרש של באיאן.

רבי שמואל אהרן הקשיב בדממה, כשהסיפור הסתיים, הוא ישב ועיכל את הסיפור הנדיר ובראשו חלפה מחשבה: "זה חייב להגיע לאוזניו של רבי דוד'ל".

כמה ימים לאחר מכן, בחדרו של האדמו"ר רבינו הקדוש רבי דוד צבי שלמה מלעלוב ירושלים, ישב רבי שמואל אהרן וסיפר בדיוקנות - כדרכו

- את הסיפור שקיבל מחברו. הרבי הקשיב בקשב רב. פניו האירו כששמע על הענווה הנדירה של האדמו"ר מבאיאן. כשהסיפור הסתיים, שתק האדמו"ר זמן מה. לבסוף אמר, בקול מלא התפעלות והערכה אבל גם עם נימה עדינה של מחשבה: "מעשה יפה. באמת, ענווה כזאת נדירה היא..." הוא עצר לרגע, הביט אל רבי שמואל אהרן, ואז הוסיף בפליאה: "ומה עם כבוד התורה?" השאלה נותרה תלויה באוויר. האדמו"ר לא הוסיף

הסבר, לא הרחיב בביאור. רק השאלה - מה עם כבוד התורה? האם הכנסת ספר תורה צריכה להיות בהצנע לכת, בינו לבין בוראו, או שמא יש חובה לכבד את התורה ולשמוח איתה בפרהסיא ברחובה של עיר ברוב שירה וזמרה, בתופים ובמחולות. יש צדדים לכאן ולכאן ורביה"ק הרדצ"ש חיווה את דעתו, ומי לנו הננסים להכניס ראשינו בין ההרים הגבוהים האלה ענקי עולם. ולא בא מעשה זה אלא להראות כי יש גם מהלך כזה, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים.

ילקוט הליכות ועניינים הנוגעים למעשה

הזהירות בגינה ובמקומות עפר בשבת

נערך ע"י הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו הק'

א. ללכת על גבי דשא בשבת.

א. כתב השו"ע [סימן שלו ס"ג]: מותר לילך על גבי עשבים בין לחים ובין יבשים, כיון שאין מתכוין לתלוש. וכתב המשנה ברורה [בבה"ל שם] דאם העשבים ארוכות, צריך להיזהר שלא לילך עליהם במרוצה, דהריצה יכולה לגרום לתלישתם, והוי בכלל פסיק רישא דאסור אפילו אם אינו מתכוין ולא ניחא ליה (לא איכפת לו) בזה.

ב. ועל פי זה כתב בספר נשמת שבת [שם], שראוי להיזהר שלא להסיע עגלת תינוק על גבי עשבים ארוכות, דהוא בכלל פסיק רישא לתלישתם.

ב. הזהירות שלא לשפוך מים בגינה ובמקומות עפר בשבת.

א. כתב השו"ע [שם]: האוכלים בגינות, אסורים ליטול ידיהם על העשבים, שמשקים אותם, אף על פי שאינם מכוונים פסיק רישא הוא. והמשקה את הזרעים חייב משום זורע דמועיל להצמיח, וגם משום חורש שמרפא הקרקע על ידי הלחלות. [מ"ב שם].

ב. ואם אוכל בגינה שאינו שלו, או במקום הפקר, יש מתירים ליטול שם ידיו, דהוי פסיק רישא דלא ניחא ליה שמו, והרבה פוסקים

אוסרים גם בפסיק רישא דלא ניחא ליה לכתחילה. [מ"ב שם].

ג. מותר להטיל מי רגלים בגינה או במקום עפר, לפי שעזים הם ושורפים הזרעים ומונעים אותם מלהצמיח. [מ"ב שם, וכתב הקצות השולחן ס' קמב בדה"ש ס"ק ט, דאינו נחשב כעוקר דבר מגידולו, לפי שמי רגלים אינם מבטלים את הצמיחה לגמרי רק מונעים אותה לפי שעה, אך לשפוך דבר חריף מאוד (אקנומיקה, נפט, ספירט) מסתבר שאסור. ויוצא לפי דבריו, דאסור לשפוך מים שנטל בהם ידיו שחרית על גבי צמחים של הפקר לדעת כולם, דמים שיש בהם רוח רעה מוזיקים לצמחים, ואפשר דנחשב כעוקר דבר מגידולו, וצ"ע. עיין בבה"ל שם ד"ה או שאר משקים, שהביא מהתפארת ישראל, דבחקמת אקאנאמיע אמרו שמי רגלים טובים מאד לזבל הקרקע, ומזבל הוי תולדה דחורש, ולמעשה דוחה הבה"ל את דבריו, ומסיק שלא נהגו העולם להיזהר בזה].

ד. כתב השו"ע [שם], דמותר לשפוך משקים שאינם מצמיחים בגינה ובמקום עפר, וביאר המשנה ברורה [שם], דכוונתו ליין עז, או משקים חריפים ששורפים הזרעים. אמנם כתב המגן אברהם [שם], דלכתחילה ראוי להיזהר שלא לשפוך בגינה גם משקים אלו, וכתב המשנה ברורה [בשעה"צ שם], דבגינת חבירו או בגינת הפקר, אין להחמיר. כתב הפרי מגדים [שם], דמי דבש ושיכר יש בהן מים ובודאי מצמיחים.

ה. בחוט שני [ח"א פ"י סק"ד] כתב, שאפשר להקל לירוק בשבת במקום עפר, דאין תועלתו ניכרת, ואין דרך השקיה בכך, ובפרט במקום

עפר שאינו שלו, מאידך בפני שבת [ח"ג ס"י אי"א] הביא מבעל הדברי יציב זצ"ל שהחמיר מאוד בדבר זה, וכן בשו"ת באר משה [ח"ג סמ"ט] מזהיר שלא לרוק על גבי עשבים בשבת.

ו. בפסקי תשובות [שם] מביא בשם גאב"ד טשעביץ בעל הדובב מישירים זצ"ל, על צדיק אחד שהיה מתבודד בשבת ויום טוב בגן, ושופך דמעות כמים שהיה ניכר על אדמת הגינה, על פי הגמרא שבת [לג: ורש"י שם] שהדמעות מלוחים הם, ואיתא בגמרא תענית [ט: ש"א] ש'אין תבואה גדילה ממים מלוחים.

ז. כתב הרמ"א [שם]: ולכן טוב להחמיר שלא לאכול בגינות אם ישתמש שם עם מים, דבקושי יש להיזהר שלא יפלו שם מים. ועל פי דברי הרמ"א, יש לעיין על מה סומכים הנוסעים לשבתות למקומות שונים, שיוצאים לאכול בחצר לצורך אויר, או מחסרון מקום, ואפשר לומר דחומרת הרמ"א שלא לאכול בחצר בשבת הוא דווקא בחצר שלו דניחא ליה בהשקיית המים, אך לאכול בחצר שאינו שלו אפשר שגם להרמ"א אין להחמיר, לפי שיש אומרים שאפילו ליטול שם ידיו מותר, כנ"ל, אמנם יש לעורר להאוכלים במקום עפר, שצריכים להיזהר שלא לבוא לידי שפיכת מים או משקים על העפר. [פסקי תשובות שם].

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' ישראל קאפ

נחווה"נ יעקב אשר זצ"ל

אשר טרח ויגע

למעלה מיובל שנים

במשירות עילאית

לכבוד שבת העליה

לאחר קדישא מיוון

הונצח ע"י בניו ונכדיו

נא להתפלל לרפואת האשה

מרת אסתר גיטל בת דבורה חנה

לרפ"ש במהרה בתש"י

נא להתפלל לרפואת

הרה"ח ר' יוסף אביגדור בן מרים טובה

לרפ"ש במהרה בתש"י

לעילוי נשמת

החסיד הישיש המופלא, איש דורות ראו עיניו ובצל צדיקים וקדושים הסתופף כל ימיו, הוצק חן בשפתותיו ומגדולי מעתיקי השמועה בדורותיו, חביב ונערץ אצל כ"מ מן רבינו ה'ברכת משה' זיע"א וכמים פנים אל פנים היה בטל ומבוטל קמיה ביראה ובאהבה

משה אהרן

החסידי המופלא

קלמן חיים הלוי

ביום

נלב"ע ח"י סיון תשל"ב

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י ידידיו הנכבד האי גברא יקרא יקר שבערין, מוכתר בכל מידה נכונה, לו נאה כל תהילה אוצר בלום מלא מדע וחכמה בדברי הימים ובתולדות הצדיקים

הרה"ח מנחם מענדל ויסבורד

לעילוי נשמת

הרב הגאון רבי מנחם מענדל

הכהן זצ"ל

בן הרה"ח ר' דוד צבי

שלמה הכהן זצ"ל

רב דחסידי ויזניץ אלעד

נלב"ע י"ז סיון תשפ"ג

תנצב"ה

הונצח ע"י בני ידידיו הנכבד, האי גברא יקרא, יקר שבערין, נודע לשם ולתהילה שמו הטוב הולך לפניו, מוכתר בכל מידה נכונה, יראת ה' היא איצרו, ידיו רב לו בתורה וחסידידות

הרה"ח מנחם אליעזר הכהן פקטר

לעילוי נשמת

האי גברא יקרא, אשר היה מלא וגדוש בתורה וחסידידות, חסיד אמת דבק והשתוקק מנעוריו אצל רבוה"ק זיע"א

הרה"ח המפואר ר' ישראל

זאב וייצחנדר זצ"ל

בן הרה"ח ר' אברהם זצ"ל

נלב"ע כ"א סיון תשפ"א

תנצב"ה

הרה"ח המפואר ר' נתן שמעון קאפ שליט"א

מה עומד מאחורי חשיבות מעלתם של ה'פעלי תשובה'?

האיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יב, ג).
יבאר על פי אמרם ז"ל בגמרא (ברכות לד, ב) במקום שבעלי
תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד, כי הבעלי
תשובה לבם נשבר בקרבם מאוד, והם שפלי רוח מאוד,
והשברון לב שיש לבעלי תשובה אין אפלו לצדיקים גמורים,
אבל משה רבנו היה עניו ושפל רוח אפלו מהבעלי תשובה,
וזהו והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה,
הינו אפלו יותר מהבעלי תשובה. (ברכת משה)

ממי כדאי לשמע עצות?!

ויאמר אל נא תעזב אתנו כו' והיית לנו לעינים (י, לא). לכאורה
היה צריך לכתב 'ותהיה לנו לעינים' לשון עתיד, ומהו 'והיית'
לשון עבר. ונראה לבאר על פי דברי קדשו של הרה"ק הרבי
ר' בונים מפרשיסחא זי"ע על מה שאמר שלמה המלך (קהלת
ז, ה) 'טוב לשמע גערת חכם מאיש שמע שיר פסילים'. ודקדק
דלכאורה הנה לה למכתב 'מלשמע שיר פסילים'. ואפשר
לפרש, שהאיש השומע שיר פסילים, אין מזיק לו ונשאר גם
הלצה חכם, הואיל ומכיר ויודע את תהלוכות ועניני העוה"ז
ונשאר דבוק בתורה ועבודת השי"ת, מאיש כזה טוב לשמע
'גערת חכם', וזהו שאמר כאן משה רבנו ע"ה ליתרו חותנו
שהוא יכול לשמש דגמא לחזק בעבודת ה' לעם ישראל כלו,
היות והוא הפיר מקרוב את עבודת האלילים וישב אצלם
בכבודו של עולם, ובכל זאת עזב מאחוריו הכל ויצא למדבר
ונתקרב לתורה ואמונה בהשי"ת.

וזהו 'והיית' לשון עבר, הינו הנסיון והעבר של יתרו, הוא היה
לנו לעינים. (כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, מכתבי הרה"ח ר' אפרים בריל שליט"א)

איך זוכים לשיכות עם התורה הקדושה?!

בהעלותך את הנרות וגו', אל מול פני המנורה יאירו שבעת
הנרות (ח ב), דהנה המנורה רומזת לתורה, כמו שאמרו ז"ל
'הרופה להחכים קדרים', שהמנורה הייתה עומדת בצד דרום,
ומי העלה את נרות המנורה, אהרן הפנה שהיה אוהב שלום
ורודף שלום, והרמז בזה שרק יהודי שתקן ועמל על מדותיו,
והוא שרוי בשלום ואחדות עם כל אחד, ליהודי כזה יכול
להיות שיכות עם התורה הקדושה. (כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

מתי צריך להגיד "כן" ומתי "לא"?

לא כן עבדי משה (יב, ז). ירמז כי כאשר האדם הוא בחינת לא
כו', הינו שבענינים שנפשו מחמדתן משבר תאותו ואומר
"לא", ולדברים שהיצר הרע מבקש להרחיקו מהם אומר כן,
על ידי כן זוכה הוא לבחינת 'עבדי משה', להיות כמשה רבנו
ע"ה. (ברכת משה)

הגלוי באמצע ה'טיש' בביהמ"ד בבהר"ן ב'פסח שני'

והי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות
הפסח ביום ההוא. (במדבר ט, ו). רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע
נוהג היה לערף את שלחנו הטהור ביום 'פסח שני' בבית
מדרשו 'בית דוד' בירושלים עיה"ק. באחת השנים ישב
בשלחן הטהור אחד מיקרי ירושלים הרה"ג ר' ירחמיאל
המגיד ז"ל גינזבורג.

פנה אליו רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע ושאל אותו: ר'
ירחמיאל, האם יודעים אתם מהו ענינו של 'פסח שני'? ר'
ירחמיאל השיב בפשטות מה שכתוב כי ביום זה יכולים
להקריב קרבן פסח כל אלו שנדחו מפסח ראשון. ענה לו
רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע בקול רם, אני אגלה לכם מהו
ענינו של פסח שני, 'פסח שני' נתן עבור כל אותם יהודים
הנמצאים ב'דרך רחוקה'. איך וועל איך זאגן וואס איז פסח
שני. 'פסח שני איז געמאכט געווארן פאר אלע אידן וואס זענען
ב'דרך רחוקה'.

(הגה"ח ר' יצחק דוד רוטמן שליט"א)

החמצות זמן קרי"ש? אין תקנה! למה לקרוב פסח כן?

ויאמרו האנשים האלו אנחנו טמאים וכו' למה נגזר. (ט, ז).

דבר זה תמוה שלא ראינו בשום מצוה שמי שהחסיר אותה
אפשר להשלימה, הלא אדרבה אמרו חז"ל 'מעונת לא יכול
לתקן וחסרון לא יוכל להמנות זה שנמנו חבריו לדבר מצוה
והוא לא עשה עמהם'. ואפשר לומר כיון שבאו בשברון לב
ושאלו "למה נגזר" זה עצמו גרם להם לחדש על ידיהם מצוה
חדשה. עוד אפשר לפרש דבר שיש בו מסירות נפש יש לו
קיום לדורות, וכיון שבאו כאן במסירות נפש ושאלו למה
נגזר, יש לו קיום לדורות. (כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע)

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבענה שפתינו בהלל והודיה לשגר בזה ברכותינו המאליפות מעומק וחדוותא דליבא מזל טוב וגדיא יאה קדם

הגה"צ רבי ישראל ארנסטור שליט"א
חבר"נ כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

ולאביו הגאון הצדיק רבי מנחם שליט"א
ראש ישיבת ויזניץ

ולמחנות הר"צ רבי חיים מאיר הגר שליט"א
בן כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ ירושלים שליט"א

חתן כ"ק אדמו"ר מטעמשוואר
לרגל שמחת הולדת נכדתם

בת אצל בנו חתנו נכדס האבקר החשוב
לן בעומקה של תורה

הרב יחזקאל שרגא הי"ו
יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

לידידנו הנכבד והנעלה, האי גברא רבא ויקרא, הנועד לשם ולהתהילה, חרף ובקי במכמני התורה והחסידות, מרביץ תורה לעדרים, נאה דורש ונאה מקיים בהרבצת תורה ויראת שמים ותהי ידיו אמונה ברוח חיים ורב פעולה למען הרמת והצלחת החבורות דולה ומשקה מברא רבותינו זיע"א ולהבדלה"ש כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הרה"ג ר' דוד טיקוצקי שליט"א
מראשי הבורח הבחורים ור"מ בשיבת על תורה

ולאביו ידידנו הנכבד, מפארי אנ"ש
הרה"ח המפורא ר' אליהו שליט"א

לרגל שמחת הכנס בנו נכדס
ממר מנחם מנדל נ"ו

לנועם עול תורה ומצוות
יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לעילוי נשמת

ישכר דוב

הכהן וייס

בן הרה"ח ר' יוחנן ז"ל
נלב"ע י"ח סיון תשנ"ד
ת.צ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בניו החשובים

יעקב יוחנן

שמואל ישראל

מסור בכל לבו ונפשו

לרבוה"ק ז"ע ולהבחה"ח כ"ק מרן

אדמו"ר שליט"א. העומד לימינו בכל עת

זכות הרשב"י יגן עליהם ועל כל ב"ב

ויזכו לברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם

ולרוות נחת מכל יוצ"ח ויתברכו בכל מילי דמיטב

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

ברגשי כבוד ויקר נשגר בזה טנא מלא ברכות מאליפות ומרובבות קדם, איש האשכולות, נעים הליכות ורב תבונות, עוסק בצדיק ציבור באמונה במסירות נפלאה, משליך עצמו למען הזולת, ידיו רב לו בתורה וחסידות, מגוע אראלים ותרשישים, העומד לימן גליונו בכל עת

הרה"צ רבי יואל באכנער שליט"א
בן הגאון הצדיק רבי אליהו זצלה"ה

חבר"נ כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
והברכה אחת לאמו הרבנית הצדקנית תליט"א

לרגל שמחת הולדת הנכד
כמר חיים נ"ו

בן אצל חתנו האבקר החשוב לן בעומקה של תורה
הרב מרדכי דוב שליט"א

בן ידידנו הנכבד, מגוע אראלים ותרשישים
מוה"ר יואל ברוך אייזיקאוויטש שליט"א

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

ברכת מזל טוב חמה ולבבית נשגר בזה לידידנו הנכבד והנעלה איש האשכולות ורב תבונות אשר שמו הטוב הולך לפניו, חכם לב יקח מצוות, משכיל אל דל, ליבו ער לכל דבר שבקדושה, מוקיר ורחים רבנו, קובע עיתותיו לתורה מידי יום ביומו בבית מדרשונו בב"ב

הרה"ח ר' משה דוד לנדאו שליט"א
ולאמו החשובה מרת לנדאו תחי

לרגל שמחת הולדת הנכדה הגינה
בן אצל חתנו נכדס האבקר החשוב

הרה"ח ר' שמחה פוקס הי"ו
יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקרא, פאר המעלות והמידות שמו הטוב הולך לפניו, לן בעומקה של תורה, יראת ה' היא אוצרו

הרה"ח ר' יהודה אריה לייב טיקוצקי הי"ו
ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' משה ישראל שליט"א
ולזקינו ידידנו הנכבד מחשובי מפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' אליהו שליט"א
ולחמיו ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' אהרן יעקב פוריס שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבן נכדס הנין

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת השלום וזכר בשולח"ט באתרא
קדישא מירון אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לזכות החתן

הבה"ח פנחס מנחם בן חיה מלא
עב"ג הכלה החשובה
רבקה רחל בת מרים
לבנין עדי עד ולדורות ישרים מבורכים
ולזכות הילד פנחס מנחם בן מרים

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד והנעלה האי גברא רבא, בר אוריין ובר אבהון, אוצר כלי חסדה, חרף ובקי במכמני התורה והחסידות, לן בעומקה של תורה, יראת ה' היא אוצרו, מגוע אראלים ותרשישים

הרב הגאון רבי יואל בידרמן שליט"א
נ"ו לרבוה"ק זיע"א

לרגל שמחת נישואי בתו הכלה החשובה תחי
עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות

עדי לגדולות כליל המעלות
הבה"ח שלמה נ"י

בן ידידנו הנכבד מגוע אראלים ותרשישים
הרה"ג ר' דוד אלימלך שולמן שליט"א

יה"ד שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות
מהם ומכל יוצ"ח דורות ישרים ומבורכים, רוב נחת

דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר
שמחת החתונה א"ה ביום שלישי

באולמי הכרמים בבית שמש
לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים
בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני

הזמנות פרטיות לא נשלחו כלל
נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקרא, מוכתר בכל מידה נכונה, פאר המעלות והמידות, שמו הטוב הולך לפניו, איש חי ורב פעלים לתורה וחסידות, מקים אהלה של תורה, נעים הליכות ורב תבונות, המוסר ליבו ונפשו למען ישיבתו הק' מתיבתא

דרכי שמשון, מגוע אראלים ותרשישים
הרה"ח ר' מאיר בידרמן שליט"א

נ"ו לרבוה"ק זיע"א - מנהל ישיבתו הק' מתיבתא דרכי שמשון
לרגל שמחת הולדת הבת

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקרא, פאר המעלות והמידות שמו הטוב הולך לפניו, לן בעומקה של תורה, יראת ה' היא אוצרו

הרה"ח ר' משה מרדכי רוטמן שליט"א
ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי מפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' יוסף שליט"א
ולזקינו ידידנו הנכבד פאר עדתנו

הגאון החסיד רבי יצחק דוד שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבת הנכדה הגינה

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת הקידושא רבא באתרא קדישא
מירון אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקרא, פאר המעלות והמידות שמו הטוב הולך לפניו, יושב בעומקה של תורה, פאר המעלות והמידות יראת ה' היא אוצרו

הרה"ח ר' ידידיה שלמה נסים שליט"א
לרגל שמחת החללקה לבנו יניק וחכים
כמר ישראל יוסף נ"ו

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד והנעלה האי גברא רבא, איש החסד והמעש, עושה צדקה וחסד לאלפים, כבוד הולת ומצותה דל בראש מעייניו, מקבל כל אבר בסבר פנים יפות, ידיו רב לו בתורה וחסידות, יראת ה' היא אוצרו, מחשובי ומפארי אנ"ש

הגה"ח ר' אהרן מאיר הניג שליט"א
לרגל השמחות השרויות במעונו

בשמחת נישואי הנכדה
בת לבנו ידידנו הנכבד האבקר החשוב, האי גברא רבא, בקי במכמני התורה והחסידות בר אוריין ובר אבהון, אוצר כלי חסדה, יראת ה' היא אוצרו

הרה"ג ר' יוסף הערש שליט"א
עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות

הבה"ח חיים משה זאב ווגשל הי"ו
ולרגל שמחת נישואי הנכד

החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות
הבה"ח יצחק הי"ו

מחשובי בחורי אנ"ש
בן לבנו ידידנו הנכבד האי גברא יקרא יקר שבערכין ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, איש האשכולות, זך הרעיון ורב תבונות, משכיל אל דל, ביתו פתוח לרווחה לכל אדם, שמו הטוב הולך לפניו, מוקיר ורחים רבנו, קובע עיתותיו לתורה, יראת ה' היא אוצרו, העומד לימינו בכל עת מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' אברהם חיים שליט"א
ולמחנות הר"ח המפורא ר' משה שטורלי שליט"א

עב"ג הכלה החשובה תחי
בת הרה"ח ר' משה יהודה פריד שליט"א

יה"ד שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות
מהם ומכל יוצ"ח דורות ישרים ומבורכים, רוב נחת

דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

ברכת מזל טוב חמה ולקבית

לידידנו הנכבד והנעלה, האי גברא רבא ויקרא, מוכתר בכל מידה נכונה, המחנך הדגול הנועד לשם ולהתהילה בשדה החינוך

ידיו רב לו בתורה וחסידות, יראת ה' היא אוצרו
הרה"ח ר' שלמה לייב רוטמן שליט"א

ולאביו ידידנו הנכבד, פאר עדתנו
הגאון החסיד רבי יצחק דוד שליט"א

ולחמיו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש
הרה"ח המפורא ר' חיים לייבוש סמט שליט"א

לרגל שמחת נישואי בנו נכדס
החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות

עדי לגדולות כליל המעלות
הבה"ח נתן מאיר נ"י

עב"ג הכלה החשובה תחי
בת ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' טוביה פנחס הלוי גרומן שליט"א
יה"ד שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות

מהם ומכל יוצ"ח דורות ישרים ומבורכים, רוב נחת
דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

שמחת החתונה א"ה ביום שני
באולמי גולדן סקיי ביתר עילית

לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים
בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני

הזמנות פרטיות לא נשלחו כלל
נא לראות הזמנה זו כאישית

אהל מועד

ליברי תורה וחסידות מרובותינו הקדושים מלכות

כולל "חדוותא דרבי שמעון"

ע"ש כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

טנא מלא ברכות

ברכת מול טוב חמה ולבבית נשגור בזה
לידינו הנכבד והנעלה איש האשכולות
ורב תבונות אשר שמו הטוב הולך לפניו,
חכם לב יקח מצוות, משכיל אל דל, ליבו
ער לכל דבר שבקדושה, מוקיר ורחים רבנן
והיא גופא צורבא מרבנן, העומד בל"ג למען
גלוינו 'אהל מועד' ולמען כולל 'חדוותא
דרבי שמעון', זכה לקרבה יתירה מכ"ק
מרן אדמו"ר זיע"א ולהבדלחט"א כ"ק מרן
אדמו"ר שליט"א, מפארי ומחשובי מתפללי
בית מדרשינו קדושת שמעון לונדון

הרבני החסיד המפואר

מוה"ר משה יהושע חיים

שטערנליכט שליט"א

אב"י בעיר הבירה לונדון

ולבנו ידינו הנכבד האברך החשוב, לן
בעומקה של תורה, פאר המעלות והמידות
יראת ה' היא אוצרו מחשובי מתפללי בית
מדרשינו קדושת שמעון לונדון

מוה"ר אליקים געציל שליט"א

לרגל שמחת נישואי נכדו בנו
החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות
עדיו לגדולות כליל המעלות

הבה"ח שלו' צבי
מחשובי חבורת הבחורים

עב"ג הכלה החשובה תח"י בת ידינו הנכבד

מוה"ר חנני' יו"ט ליפא האניג שליט"א

יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרעות
מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר
המברך בל"ג חפצה

אהרן לוסטיג - משב"ק

לעילוי נשמת

האי גברא רבא. הי חסיד הי עניו,
שלשלת היוחסין, פרי עץ חיים,
תורה וגדולה על שולחנו נתאגדו

הגה"צ המפורסם

מו"ה רבי צבי אלימלך

קארנרייך זעללה"ה

קוה"ח י' יהודה זאב זעללה"ה

מחזנתו של כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

נלב"ע כ"ג סיון תש"פ

תנצבה

הונצח ע"י נכדיו ואחיו החשובים ידידינו הנכבדים

הח"צ' יהודה שליט"א

והח"צ' משה מרדכי שליט"א

כוס תנחומין

לידינו הנכבד, מחשובי אנ"ש האי גברא
יקירא, יקר שבערכין מוכתר בכל מידה נכונה,
איש האשכולות, שמו הטוב הולך לפניו, ידיו
רב לו בתורה וחסידות, מחשובי ומפארי אנ"ש
הרה"ח המפואר

ר' אברהם ברוך בלז שליט"א

על פטירת אחותו החשובה אשת חיל יראת ה'
היא התהלל ודפת צדקה וחסד זכתה להקים
דורות ישרים ומבורכים ההולכים בדרך התורה
והחסידות

מרת פעשא צירל ע"ה

בת הרה"ח ר' יהודה זצ"ל

אשת הרה"ח ר' יעקב גוסבוים שליט"א

המקום ינחם אתכם בתוך שאר

אבלי ציון וירושלים

לכירור מקום ניחום אבלים 053-3175590

כוס תנחומין

לידינו הנכבד, האי גברא יקיר יקר שבערכין, הנודע לשם ולתהילה, ראש וראשון לכל דבר
שבקדושה, משכיל אל דל, אוהב תורה ולמודיה, מסור בכל ליבו ונשפו לכל מעמלות חצר הקודש בכלל
ובפרט לבית מדרשינו הגדול חביבות יתירה נודעת לו מכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ולהבדלחט"א אצל
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, קובע עיתותיו לתורה מידיו יום ביומו בבית מדרשינו הגדול, מחשובי אנ"ש

הרה"ח המפואר ר' יעקב יצחק גולדברג שליט"א ולנוות ביתו החשובה
ולבנו ידינו הנכבד איש האשכולות, איש חי ורב פעלים, מאיר פנים לכל אדם, ליבו פתוח
כאולם לזולת, מקים אהלה של תורה מחשובי לומדי ומתפללי בית מדרשינו אלעד

הרה"ח ר' שלמה שליט"א

ולבנו ידינו הנכבד האי גברא רבה, בקי במכמני התורה והחסידות,

בר אוריין ובר אבהון אוצר כלי חמדה, יראת ה' היא אוצרו

הרה"ג ר' מרדכי זרח שליט"א ראש כולל דת יהודית שע"י בית מדרשינו הגדול

ולבנו ידינו הנכבד האברך החשוב, שוקק על התורה ועל העבודה

בבית מדרשינו הגדול, פאר המעלות והמידות, יראת ה' היא אוצרו

הרב יקותיאל יהודה שליט"א

ולכל המשפחה החשובה והרוממה

על פטירת בנם אחיהם היקר המדוכא ביסורים הר"ר יוסף ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

יושבים שבעה עד יום ראשון בבוקר בביתו רח' רבינו חיים הלוי 15 א' בית שמש

לכבוד שבת בהעלותך נודב ע"י ידידינו הנכבד האי גברא רבה איש האשכולות,
נעים הליכות ורב תבונות, מקים אהלה של תורה, משליך את עצמו למען הזולת,
רחים ומוקיר רבנן ואיהו גופא צורבא מרבנן

אברהם משה קראוס

הרבני הרה"ג ר' אבד"ק וואגאש לונדון

נא להתפלל לרפואת

הרה"ח המפואר ר' אליהו בן רחל

לרפ"ש במהרה בתשע"י